

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politika eseményei.
- Új rend a törvényszéken.
- Az aradi utcák fejlesztése.
- Tisza István a nemzetiségi kérdésről.
- Szelle nem nyithat irodát.
- Román kultúrnap Aradon.
- A vizsgapanama.
- A román jelmez-bál.
- Megakadályozott postarablás.
- Tarkaságok.

Reális politika.

Arad, március 3

Érzelmek tartják össze a családokat és nemzeteket, de az értelem működése és uralkodása viszi őket előbbre. A magyar nemzet régi szerencsétlensége, hogy érzelmekben gazdagsága az érzelmek ellentétessége által nem összetartja, hanem részekre bontja s mert minden rész a maga érzéseire a szenvedély erejével ragaszkodik, épen az összetartásra hivatott érzések azok, melyek a nemzet részeit egymással szembe, sokszor gyűlölt ellenség gyanánt állítják fel. A történeti mult legszebb emlékeinek szeretete, a hazafiúi indulatok, a vágy egy jobb és boldogabb Magyarország után, mind oly érzések, melyeknek a polgárokat össze kellene tartaniok. Nálunk azonban ezek, a honfílélek őszinte bánatára, szétválasztják a magyart a magyartól. Ez az oka, hogy az értelem nem válik mindig uralkodóvá a nemzet politikai életében, hanem a tulsulyra jutott érzelmi po-

litika a nemzet közérőit meddő, ki-vihetetlen, sőt gyakran veszedelmes célokra pazarolja. Falra hányt borsóként hull vissza ilyenkor a téves irányokba terelődött nemzeti erő, előmenetel helyett visszaesés áll be s az értelem politikájának, a bár nemes indulatokból, de hasztalanul elfecsérelt energia és idő elvesztén bánkódva kell újra előlről kezdeni a nemzeti munkát.

Az érzelmek, sőt indulatok politikájának uralomra jutása tette őt évvel ezelőtt szükségessé a magyar szabadelvűpártnak sirbaszállását. Pedig a nemzet halálra ítélhette ugyan ezt a pártot ama bűnért, melylyel a 67-es alaphoz elvhűen ragaszkodott s melylyel az obstrukciónak nevezett szellemi erőszakot ellenében a magyar parlamentarizmus közkinsét védelmezte, de ha a nemzet élni és fejlődni akar, sem a 67-es alapot lábai alól ki nem vetheti, sem a magyar parlamentet ama szellemi erőszakot további merényletei áldozatául a lengyel országgyűlés „nye poz volim“-os sorsára nem juttathatja.

Az események gyorsabban, mint hittük, igazat adtak nekünk. A 48 és az obstrukció jegyében megfogant parlament, nagy függetlenségi többsége mellett is kénytelen volt 67-es alapon kormányozni amaz egyszerű okból, mert történelmi fejlemények még a népszavazás által sem csinálhatók egyszerre vissza és semmi más módon, mint értelem által irányított hosszas történelmi fejlemények útján el

nem tüntethetők. Egyetlen kivétel van: a sikeres forradalom esete, de előre tudható volt, hogy ezt megpróbálni mai nemzeti és nemzetközi viszonylatunkban senkisémet indítványozandja. A 48-as párti többség közel öt éven át delegációkat választott, — azok végzéseit határozattá emelte, — Ausztriával kiegyezett, csak ne kérdjük ma, hogy miként? — quótát nemcsak fizetett, de emelt is, — a király fejéről a császári korona nem hullott alá, — a közös hadseregnek ujoncokat szavazott meg, stb. stb. egyszóval mindazt végig cselekedte, amiért a megölt szabadelvűpártot és vezetőit évtizedek során a legélesebben támadta, sőt hazafiúi érzéseiben és erkölcsi tekintélyében is gyakran sok helyen bántalmazta.

Ami pedig az obstrukció nevű, parlamenti fegyvernek minősített parlamentgyilkos eljárást illeti, dicséretére legyen mondva, a 48-as többségű parlament lényeges izgalmak nélkül alkotott meg egy házszabályrevíziót, mely a parlamenti szólásszabadság fenntartásával a parlamenti többség határozásszabadságának biztosítéka lett. Csak a saját többségük, csak az általuk kormányzott parlament részére teremtették ugyan meg, mintha jelezni akarták volna, hogy másféle többségű parlament határozásszabadságát más tekintet alá veszik, de már Madách megmondta, hogy „fukar kezekkel mérsz, de hát Nagy Ur vagy“ és legalább is annyi érdemüket el kell ismernünk, hogy a következő

Muló zápor.

*

Forrón süt a juliusi nap. A virágok bágyadtan hajtják le fejecskéiket. Epednek, szomjaznak egy kis eső után s titkon óhajtják a jótékony halált, mely megmentené őket a nagy szenvedésektől.

Bent a szobában a leeresztett zsalugáter mögött gyönyörű szőke hajú és kék szemű leány olvas ujságot. Idegesen keres valamit, remegnek kezei s ajkszlét rágja a szívében dúló szenvedélytől. Végre megtalálja amit keres s e pereben kihull kezéből a papír s ajkáról kitör egy sokat mondó sóhaj: „Tehát igaz, ő engem elfelejtett.“ Leborul kis asztalára és sir, fuldokló zokogással, miközben arról gondolkodik, hogy milyen halállal volna jó meghalni, hogy már soká ne tartson a szenvedés.

Kint hűs szellő kerekedik, a zápor előjele. S ime az égen még a messze távolban kis felhő közeledik, halk dőrej hallatszik, tompán a nagy távolság miatt. A felhő jön egyre közelebb s amint közeledik, mind nagyobb-nagyobb lesz, a napot már elfedi sötét palástjával s eleinte nagy cseppekben ritkán hull le egy-egy esőcsepp, míg végre megere a sűrű, jótékony zápor.

Iráni arról semmit sem tud, csak sir. Sir

keservesen, az asztalra hajolva. De hát miért sir? Mi az oka nagy bánatának?

*

A jogászbálban vagyunk. A terem fényes, mint rendesen, a toillettek elegánsak, a hölgyek világos, az uraké fekete. Irén rózsaszín ruhában van és igen kényelmetlenül érzi magát. Ez az első bálja s mint vidéki kis leány igen feszélyezve érzi magát a fényes társaságban. Arca barnapiros s igen jó keret a rózsaszín ruha e bájos kis archoz. Gazdag földbirtoke leánya, ki e mellett jó gazdasszony is. Jó pártú, mint mondani szokták. Mert most, ha egy férfi meglát egy leányt s kérdezi, hogy ki legyen az, nevét tudakolva, a válasz reá: „Jó pártú.“ Így mondták neki is, Jenőnek. Válat vont rá s másik pereben már meghajolt Irén előtt, hogy tánora kérje. Mikor a leánnyal táncolt, nem arra gondolt, hogy gazdag, hanem arra, hogy: „Ime egy egyszerű, bájos vadvirág, a pompázó divatos virágok között.“

Táncoltak boldogan, önfelédten. Mikor a keringő véget ért, Irén karja Jenő karján pihent, egy uj, eddig ő előtte teljesen ismeretlen érzés dobogtatta meg szívét. Jenő pedig ugy érezte, hogy sokért nem adná, hogyha a karján remegő kis kezét magának mondhatná. Kivette Irént a tánc-remből s egy bájos kis zugban leültek egy kis kanapéra. Hosszu ideig hallgattak s aztán Jenő törte meg a csendet.

— Irén kisasszony, vajon mire gondol?

— Azokra, akiket otthon hagytam, kik már bizonyára rég lepihentek, míg én itten táncolok, mulatok. Istenem, mennyire irigylem őket. Nem szeretem ezt a fényt látni. Ki a sötétbe van szokva, annak a fény megrontja, megfajdítja a szemét. Nem szeretem látni a kacagó, mulató leányokat, kiknek szívét esetleg bánat dölja (itt egy unokanévérére oélzott, ki szintén ott volt a mulatságban, kinek mult héten bontották fel az eljegyzését, otthagya a vőlegénye,) tettetni, bánatot eltitkolni, ha valami fáj, azt én nem tudom s talán azért is vagyok ennyire rosszkedvű, mert fáj nekem, hogy el kellett jőnaöm hazulról, hogy az egyszerű, változatlan munkában eltöltött napokat felcseréljem néhány ugynevezett kellemes estével.

Megrázkódott. Jenő megsajnálta. Milyen kis, fiatal, gyenge teremtes s meg akarják tanítani mulatni, nevetni. Alig, hogy egy pár rövidke napra elhagyta övét, már vágyódik azok után s ott hagyna most mindent, csak otthon lehetne.

— De talán mégis egy kellemes emlékek fog hazatérni innen, Irén kisasszony. Emlékezés egy szép, fényes estére, s ha talán eszébe jutna olyankor egy Fehér Jenő nevű fiatal ember, aki, ha kellemesen s talán egy kis jóindulattal emlékezne rá, igen boldognak érezné

országgyűlésnek jó, eleven példát, hasznos praecedens adtak és ezzel a revízióval ily revíziók szükségét, lehetőségét és jogosságát elismerték. E revízió elégtelenségét kellően mutatja, hogy az ellenzék nélküli parlament rögtön munkaképtelen lesz, mihelyt egyetlen csoportja a többivel csak egy kérdésben is szembelyezkedett. Hogy pedig a lefolyt idők tanulságai éppen nem irtották ki az obstrukcióval való élést és az obstrukcióból politikailag megélés nemzetgyilkos szándékát: azt megmutatja a köruton lévő pártvezér csatakiáltása, mely szerint az ország a kormány többségének létrejötte esetén sem fog adni ujoncokat és költségvetési felhatalmazást, — a másik pártvezér pedig, aki öt évvel ezelőtt az „impedimentum publicae honestatis“ bódítóan nevetséges jelszavát a közéletbe dobta, külföldről hazatérve, legelső nyilatkozatával azt hirdeti, hogy ezért a mai exlexért s annak ezután is országgyűlési fentartásáért a felelősség a kormányt terheli. A kormányt, amely indemnitást szeretne, de elég vakmerő volt berendezkedésének lehetővé tétele végett és a parlamentben gyaláztatásának befejezésére a parlament üléseit két óra elnapolni. Ellenben szerintük nem terheli felelősség őket, akik az ex-lexet előidéztek, fentartják és fenyegetnek, hogy még kisebbségbe visszajutásuk esetén is fenntartandják.

Mi azonban jól tudjuk, hogy költségvetésre, hadsereg, határozatképes parlamentre nem annyira a kormánynak, mint magának a nemzetnek van szüksége. Mig Európa a militarizmus mai szomorú korát éli, addig határaink hadsereg nélkül nem maradhatnak. — Mig az egyéni és önkormányzati tevékenység az állam mai feladatai jelentékeny részét át nem veszi, addig az állami háztartás szabályos működése valamennyi termelési ágban s a kereskedelemnek és a szellemi munkának egyformán érdeke. — Mi jogon tagadják meg te-

hát a nemzettől azt, amire a nemzetnek szüksége van és mi jogon teszik azok, kiket szabályos törvényhozás végett küld a nép a parlamentbe, munkaképtelenné a parlamentet?

A szemlélődő nyugalom kényelmes üléseiből a politikai kényszerűség hoz ki ma minket a politikai élet küzdőterére. Parlamentárizmust akarunk, komolyan munkálkodót, demokratikus és szabadelvű tartalommal megtöltöttet és nem nézhetjük tovább ölbtett kezekkel, miként jut a nemzet hanyatlás útjára a közjogi viták régi és új fajtái s a miattuk üzött obstrukció által. Sokan vannak közöttünk is, kik az Ausztriától elszakadásba beleegyeznének már csak azért is, hogy közéletünkben eltávolítottassék e kérdés, melylyel nálunk a maradás közszelleme minden belső reform elől kitér. — De nem tölthetjük el nemzeti életünket ez egyetlen kérdés körül vívott csatákkal. Mikor a külföld eszményi irányu nagy emberei már az európai egyesült államok nagy ideálja felé emelik lelki szemüket, mi nem tespedhetünk el azért, mert érzelmi politikánk irányai a már hozzánk kapcsolt állam szövetségétől is elszakítani törekednek. A magyar parlament e nemzet oly fontos közvagyon, szabadságának oly vára és a demokratikus haladásnak oly lehetőségét adja, hogy ha azt kívülről fenyegetné veszély, életünkkel és vérünkkel kellene megvédenünk. A meggyőzés, a felvilágosítás minden törvényes eszközzel kell küzdenünk amaz irány ellen, mely ezt a közvagyonunkat belülről akarja megsemmisíteni. Az új kormány és az új országos párt ezt a küzdelmet, parlamentünk védelmét és komoly munkatartalommal megtöltését akarja. Egyéb kérdésekben a rendes törvényhozási teendők részleteiben lényeges eltérések lehetnek és vannak is arészben, vajjon programja kielégítő e. — Vannak, kik e programot túl demokratikusnak, — vannak, kik feudálisnak tartják. Vannak, kik hibáztatták egyik miniszter-

nek egyik kisebbségi felekezethől vételét, — mások viszont aggodalommal nézik reakciós elemek benyomulását és térfoglalását. De abban mindnyájan találkoznak, hogy mindenekelőtt a törvényhozást magát, az országgyűlés szabályos működését kell biztosítani, a nemzetet királyával ismét egymás mellé, nem egymással szembe kell állítani s közjogi téren a szerződéssel elintézett kérdéseket kellő alkalom adtán meggyőzés és megnyugtató, nem pedig kikényszerítés által kell és lehet megoldani. Ha ezt a célt elértük, ha a közjogi politizálásnak minden nemzeti haladást fojtogató rémét az országgyűlésről kiűztük, vagy legalább az őt megillető szerényebb helyre szorítottuk, akkor lehet helye és értelme, hogy nem közjogi, hanem társadalmi, szociológiai világnézetek alapján vitázzunk, esetleg egymással és a békés fejlődést célzó kormányzat valamely részleges álláspontjával szembe álljunk.

Dr. V. Zs.

Választási mozgalmak.

Távirati tudósítás.

Arad, március 3.

A karcagi függetlenségi körök elnökségeinek értekezlete Falussy Árpád volt szatmármegyei főispánt jelölte képviselőnek. A Kossuth-párt nagygyűlése a kerülethez tartozó városok képviselőinek részvételével vasárnap lesz.

Nagyszöllősen Barta Ödönt pártonkívüli programmal léptetik fel.

A nagyszombati kerületben Kolcár tót nemzetiségi volt képviselővel szemben Vermes Zoltánt, a kerület volt képviselőjét jelölik.

A galánthai kerületben Esterházy Béla gróf eddigi alkotmánypárti, most pártonkívüli jelölt, március 6-án tartja beszámolóját Galánthán.

A vágvecsei kerületben a volt néppárti, most munkapárti Ajtics-Horváth ellen Hunyadi László gróf lép fel néppárti programmal.

A máriaradnai kerületi munkapárt a hó 8-án, kedden délelőtt 10 órakor tartja alakuló közgyűlését a máriaradnai régi Haller-féle vendéglőben. A közgyűlésre az intéző bizottság ezután is meghívja a kerületbe tartozó pártíveket.

Zilahról jelentik, hogy Lengyel Zoltánnak, aki most egy párthoz se tartozik, eddig nincs ellenjelöltje.

Tasnádon Dégenfeld Imre gróf lép föl Kun Árpáddal szemben.

Díásdon Szász Zsomborral szemben Böldy Kálmán gróf lép föl.

Nagyváradról jelentik, hogy az ugrai kerületből nagyobb küldöttség kereke föl Miskolczy főispánt, kérve, hogy támogassa jelöltjüket, Nagy Gyula parasztbirtokost, aki a parasztpárt jelöltje. Miskolczy kijelentette, hogy nem támogatja a jelöltet, mert ebben a kerületben Bölönyi József szerzett nagy érdemeket és őt fogja támogatni.

A hosszupályi kerületben Beöthy Lászlót, a bihari volt szabadelvűpárt elnökét léptetik föl.

Debrecenből jelentik, hogy ott nagy ünneppé tette ma iktatták be Domahidy Elemér főispánt.

magát. Remélhetem édes Irénke, hogy ha pár év múlva tanárnak kineveznek s elmegyek önhöz, hogy megkérjem a maga kezét, lesz egy-két jó szava hozzám? Nem, nem kétfő, egygyel is beérem, egy kis kétfő szöcskével, egy igennel. Mondja ki, édes Irénkém, mondja ki azt a kis igent.

— Igen! — mondta édesen Irén, s amint kimondta, máris megbánta. Pedig szívből jött az. Arca lángba borult s kis kezét kikapva Jenő kezéből, befutott a terembe nagynénjéhez.

Azóta három év telt el. Irén nem feledte el Jenőt s most is az ő nevét kereste a kinevezések között. Megtalálta, azt hitte, hogy elfelejtette Jenő, azért zokogott oly keservesen. És sirt, sirt, az asztalra hajolva, nem tudva arról, ami körülötte történik. Nem hallotta a zápor zuhogását, a dörgést, nem látta meg a villámok cikázását. Így hallotta volna meg azt, hogy nyílik az ajtó s belép azon egy férfi, csendes odalopózik hozzá, felemeli kezével állát. Egy sikoly tör ki Irén ajkain, odaborul a férfi vállára:

— Jenő!

— Irén, édes Irénkém, miért sir? Édes kis menyasszonyom, most beszéltem meg a papával s ő is úgy akarja, hogy maga az én kis feleségem legyen.

— Jenő, édes Jenő, — rebbegte Irén. Szemét lecsukva, azt hitte, hogy álmot lát, Édes, boldog álmot. Aztán kinyitotta a szemét, melyben könnyesepek égtek, míg bájos arca piros volt s ajka boldogan mosolygott.

— Jenő, már azt hittem, hogy elfelejtett, hogy nem jön el értem, mint ígérte. Nagyon boldogtalannak éreztem magam, mikor megláttam itt a nevét. — Erre az újságlapra mutatott. — Bocssáson meg Jenő, hogy egy percig is kételkedtem magában.

— Jöjjön édes Irénkém, gyérünk ki a kertbe s majd bebizonyítom magának, mennyire nem érdemeltem meg szemrehányását. Talán már elállt az eső.

— Hát esett? — kérde csodálkozva Irén.

— Igen, édes Irénkém, az idő magával együtt kesergett s nem szép, hogy figyelembe se vette részvétét. De már elmúlt s a nap is kisütött, mosolyogjon maga is édes Irénkém.

Irén boldogan mosolygott, majd kimentek a kertbe, hol a kis virágok felrisszölve bólogatnak, mintha azt mondanák:

— Mégis szép az élet.

Irén Jenő vállára hajtja szőkefürtös fejcskáját, s úgy suttozja ajka:

— Oly szép az élet!

Uj rend a törvényszéken.

Az igazságügyi tisztviselők hivatalos órái:
8-tól 3-ig. — A miniszter rendelete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 3.

Az „Igazságügyi Közlöny” mai száma közli Székely Ferenc igazságügyminiszter rendeletét, amellyel a törvényszékek, járásbíróságok és királyi ügyészségek hivatalos óráit köznapon 8 órától 3 óráig, vasárnapon és ünnepnapon 9 órától 12 óráig állapítja meg. A rendeletnek ez a része így szól:

A magyar királyi igazságügyminiszternek 2700/1910. I. M. számú rendelete, a kir. törvényszékek ügyvitelének egyszerűsítése tárgyában. Az ügyvitel egyszerűsítése céljából a kir. törvényszékeknek egyelőre az alábbi szabályokat léptetem életbe:

Hivatalos órák: A kezelőhivatalban a hivatalos órák köznapon 8 órától 3 óráig, vasárnapon és ünnepnapon pedig 9 órától 12 óráig tartanak; a törvényszék elnöke azonban megengedheti, hogy a május 1-től október 31-éig terjedő időszakban a hivatalos órák köznapon 7 órától 2 óráig tartanak.

A törvényszék elnökének megokolt javaslatára az igazságügyminiszter megengedheti, hogy az elnök a hivatalos órákat köznapon 1 órákor megszakítva, a hátralévő időt állandóan a délután későbbi folyamára oszthassa be.

Rendkívüli alkalmakkor (pl. esküdtszéki tárgyalás, felügyeleti vizsgálat stb. alkalmával) a kezelőszemélyzet, vagy egy része a törvényszék elnökének utasítására a hivatalos időn kívül is köteles a hivatalban rendelkezésre állni.

Ha bármelyik kezelőhivatalban bármilyen okból kezelési, vagy leirási hátralék van, a törvényszék elnöke arra az időre, míg a hátralék feldolgozva nincs, a hivatalos órákat az összes kezelőhivatalokban egy órával meghosszabbíthatja, vagy a hivatalos órákat 1 órákor megszakítva, a hátralévő időt a délután későbbi folyamára oszthatja be.

Ha a kezelőhivatalokban sem kezelési, sem leirási hátralék nincs és a kezelőszemélyzet állandóan kitartó szorgalmat és példás ügybizalmat fejt ki, a törvényszék elnöke a hivatalos órák 7 órai tartalmát egy óránál nem hosszabb idővel megrövidítheti.

Az előbbi két bekezdés alapján tett intézkedésről a közvetlen felügyeleti hatóságnak jelentést kell tenni.

Vasárnapon és ünnepnapon a kezelőhivatalban a kezelőszemélyzetnek legalább felerésze nem teljesít szolgálatot.

A felek részére az iktatóhivatalok és a telekkönyvi hivatal köznapon 9 órától 1 óráig, vasárnapon és ünnepnapon 9 órától 11 óráig áll nyitva.

Az „Aradi Közlöny” munkatársa beszélgetést folytatott az aradi igazságügyi hivatalok vezetőivel: Fábian Lajos dr. törvényszéki elnökkel, Szokolczay Lajos vezető királyi ügyészszel és Babó Ivánnal, a járásbíróság vezetőjével, kik mindhármán kijelentették, hogy a miniszter rendelete úgy a közönségre, mint a tisztviselőkre nézve nagyon üdvös hatású lesz. A rendelet több jegyzék vezetését feleslegessé fogja tenni és olyan intézkedések vannak benne, amelyek úgy az előadó-személyzet, mint a kezelő-személyzet technikai munkáját megkönnyítik és megrövidítik.

Botrány a francia kamarában. Párisi távirat jelenti: A francia kamara mai ülésén a munkarend megállapításánál csunya botrány tört ki. A kamara ugyanis elhatározta, hogy március 15-én megkezdik az iskolatörvény tárgyalását, ami ellen a klerikálisok erősen tiltakoztak. A határozat kibírdetésekor az ellenzéki képviselők a padfedőkkel verték a padokat. Egy képviselő letörte a fedőt és annak darabjaival a dobpergést utánozta. Mások kiakarták kezéből

kapni, mire parázs verekedés keletkezett, úgy, hogy az elnök kénytelen volt az ülést berekeszteni.

A politika eseményei.

Távirati tudósítás.

Arad, március 3.

A hivatalos lap ma közölte Zichy János gróf kultuszminiszteri kinevezését azé a hat főispánét, akiknek nevét mai lapunkban megírtuk. A mai nap eseményei közül főlemlitendő Tisza Istvánnak Nagyváradon mondott beszéde, amelyről külön cikket írunk.

Mai hireink ezek:

A kultuszminiszter kinevezése.

A hivatalos lap mai száma közli azokat a kéziratokat, amelyekkel a király Székely Ferencet fölmenti a kultuszminisztérium ideiglenes vezetésétől és Zichy János grófot vallás- és közoktatásügyi miniszterré kinevezi. A királyi kéziratok így szólnak:

Kedves Székely dr. Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt a vallás- és közoktatásügyi magyar minisztérium ideiglenes vezetésétől ezennel felmentem.

Kelt Bécsben, 1910. évi március 1-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Khuen-Héderváry Károly gróf, s. k.

Kedves Zichy gróf! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt vallás- és közoktatásügyi magyar miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1910. évi március 1-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Khuen-Héderváry Károly gróf s. k.

A miniszterelnök tanácskozáival.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma több politikus látogatását fogadta. A délután folyamán Zichy János gróf, az új vallás- és közoktatásügyi miniszter kereste fel a miniszterelnököt. Az eddigi diszpozíciók szerint Zichy János gróf hétfőn fog esküt tenni és valószínűleg már kedden foglalja el hivatalát.

Khuen-Héderváry ma először Jeszenszky államtitkárral tanácskozott, majd Lukács László, Jakabffy Imre és Dániel Ernő báró keresték fel a miniszterelnököt. Meglátogatta még Khuent Wickenburg Márk gróf fiumei kormányzó-helyettes, aki fiumei ügyekről tájékoztatta a miniszterelnököt. Végül Mészáros Imrével, az Operaház igazgatójával is tanácskozott ma a miniszterelnök.

A függetlenségi pártok.

A március 20-iki Kossuth ünnep alkalmából — mint megírtuk — újból felmerült a két függetlenségi párt egyesítésének terve. Az ünnepet a Kossuth párt kezdeményezte és sokan szeretnék, ha ekkor ünnepies kibékülés lenne Kossuth és Justh között. Justh most agitációs körúton van és így még nem döntött ez ügyben. Az egyesülésnek személyi okokon kívül az is akadály, hogy a Justh-párt az általános egyenlő választói jog követelésének elismerését kéri Kossuthéktól.

Justh Gyula most agitációs körúton van. Ma reggel Sátorajauhelyről számos képviselő kíséretében Csapra érkezett, ahol nagy ünnepélyességek között tartotta bevonulását. Reggel kilenc órákor a főtéren a függetlenségi párt népgyűlést tartott, amelyen Justh Gyula rendkívüli tisztség közben fejtette ki programját. A választók csatlakoztak Justh Gyulához, akinek politikáját minden irányban helyeselték. Délután két órákor Justh Gyula Munkácsra utazott, ahol három órákor a bereg megyei függetlenségi párt tartott nagy népgyűlést, amelynek keretében Fried Lajos, a munkácsi képviselő, elmondta beszámoló beszédét.

zott, ahol három órákor a bereg megyei függetlenségi párt tartott nagy népgyűlést, amelynek keretében Fried Lajos, a munkácsi képviselő, elmondta beszámoló beszédét.

A törvényhatóságok.

Trencsénből jelentik, hogy Szalavszky Gyula v. b. t. t., Trencsénvármegye ujonnan kinevezett főispánjának installációja március 10-én lesz.

Egerből jelentik, hogy Heves megye mai közgyűlésén Kállay Zoltán új főispán letette az esküt.

Szombathelyről jelentik: Vas megye állandó választmányja ma délelőtti ülésén elhatározta, hogy az új főispánnak, Békassy Istvánnak beiktatását a szokásos ünnepek keretében fogják megtartani.

Szabadka város esztergomi rendkívüli közgyűlésén foglalkozott a kormány bemutatkozásával. A városi tanács azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy a bemutatkozást vegye tudomásul és határozza el, hogy a kormányt alkotmányos működésében készséggel támogatja. A közgyűlés ezt elfogadta.

A temesmegyei munkapárt nevében ma Ambrózy báró vezetésével hat tagú küldöttség jelent meg a miniszterelnöknél, üdvözölve őt a temesmegyei párt nevében.

Eötvös Károly és a kerülete.

A „Budapest” írja:

Eötvös Károly, amikor a legelső csatlakozók között belépett a Khuen pártba, nyilván azt hitte, hogy ezzel biztosította magának az erzsébetvárosi mandátumot. De a vajda ezuttal csatlakozott. Miközben a Khuenek nagy mulatására adomázgattak a Nemzeti Társaságban, a VII. kerület régi 67-es törzsfőnöke neki látta a munkának, szervezkedtek és alkalmas jelöltet kerestek — Eötvös ellen Eötvösnek is fülébe jutván a dolog, heőfőn elhívatta magához Ehrlich G. Gusztávot és Morzsányi Károlyt, akiknek a az erzsébetvárosi mandátumot köszönheti s megkérdezte tőlük:

— Mi igaz a hírből, hogy engem nem akarnak többé jelölteni és támogatni, dacára annak, hogy beléptem a munkapártba?

— A hír igaz — felelték a törzsfőnökök — mi mást fogunk felleptetni és támogatni.

Egész őszintén elmondták, hogy ők Eötvös Károlyt nem tartják alkalmas jelöltnek, dacára annak, hogy belépett a munkapártba. Ezért kértek, sőt kaptak is már más jelöltet Khuen gróftól.

Eötvös Károlyt dühbe hozta híveinek ez a váratlan őszintesége és kijelentette, hogy egy heti gondolkodási időt ad nekik: ha a hét végéig meg nem változtatják tervüket és vissza nem térnek az ő jelöltéséhez, akkor rögtön lemond a mandátumáról és nem térődik vele, ha közvetlenül az általános választások előtt kell is pótválasztást csinálni az Erzsébetvárosban. Ami Ehrlichéknek dupla költséget jelent.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat március hó 17-én esztergomi délután 5 órákor a városháza első emeleti tanácstermében közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az igazgatóság. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztáros jelentése. 5. Indítványok. 6. Műtárgyak kiosztása Arad, 1910. március 2-án. Uferbach Jenő titkár.

(*) Az első aradi betegsegítő és temetkezési egyesület Tessedhi Viktort, az egyesületnek sok éven át volt elnökét, az évi közgyűlésen tiszteleti taggá választotta. Az erről szóló diszoklevelet ma adta át Kohn S. M. elnök vezetésével az egyesület küldöttsége Tessedhi Viktornak, aki meleg szavakkal köszöntö meg a kitüntetést.

Román kultúrnap Aradon.

Közyülés a városházán. — Érdekes lakoma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 3.

Nagyszabású és érdekes ünnepe volt ma az aradmegyei románságnak. Az Aradmegyei román kultúregyesület ma délelőtti tartotta évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében és erre az alkalomra nemcsak Aradról és a megyéből, de az egész országból nagy és előkelő román közönség gyűlt össze. Érdekessége volt az ünnepnek, hogy abban tevékeny részt vett Pap I. János aradi román püspök is, akinek megjelenése a románok között nagy lelkesedést keltett.

A közgyűlést megelőzőleg istentisztelet volt a görög keleti román templomban. Az istentiszteleten Pap I. János püspök pontifikált. A templomból a közönség a városháza dísztermébe vonult. Ott voltak a megyei román képviselők, a környék románsága nagy számban, a brassói, nagyszebeni, lugosi, nagyváradi román egyesületek küldöttei, sőt Romániából is többen eljöttek az ünnepre.

A közgyűlést délelőtti fél tizenegy órakor nyitotta meg Pap I. János, az egyesület díszelnöke. Nagyszabású beszédében a kultúregylet missziójáról szölet, kiemelve, hogy az aradmegyei románságnak fokozott mértékben kell fejleszteni a kultúrát, mert ez az alapja a nemzetek boldogulásának. Az összes tényezőket felhívja a kultúra érdekében való önzetlen, buzgó munkásságra. Utána az egyesület elnöke és igazgatója, Goldis László országgyűlési képviselő emlékezett meg az egyesület eddigi munkájáról és a reá váró feladatokról.

Mikula szemináriumi tanár, titkár, az egyesület évi jelentését terjesztette be. A kultúregylet ugyan már hosszú évtizedek óta áll fenn, de intenzív munkálkodást csak tavaly óta folytat. Nemrég szervezte az aradi román iparosokat és kereskedőket is és erejétől telhetőleg segélyeket is osztott ki és felolvasásokat tartott. A pénztárnoki jelentés szerint az egyesület vagyona közel 30,000 korona. Néhány jelentés és választás után Montaniu, a „Tribuna” egyik szerkesztője olvasott fel értékes tanulmányt Kreanga Jánosról, a románok Andersenéről.

A közgyűlést holnap folytatják.

Délben egy órakor a közgyűlésen megjelentek tiszteletére díszes banket volt a „Fehér Kereszt” télikertjében. Az asztalfőn Pap I. János püspök ült, körülötte aradmegyei román képviselők, továbbá Miháli Tivadar, a nemzeti-ségi klub elnöke, Serbán Miklós és Vajda Sándor képviselők.

Az első felköszöntőt Pap püspök mondotta a királyra. Utána Giorogariu Romulusz szemináriumi igazgató a kultúra fejlődésére emelte poharát. Popp C. István a vendégeket éltette, Mihulin szemináriumi tanár Arad városát és annak polgármesterét éltette azért az előzenységért, melylyel a közgyűlés számára a városháza dísztermét átengedték. Miháli Tivadar a távolmaradtak, Lázár Kornél nagybalmági főesperes a nagyszebeni „Astra” üdvözlését tolmácsolta. Vajda Sándor országgyűlési képviselő lelkes beszédben emelte ki annak jelentőségét, hogy az aradi püspök is velük van és mintegy jelképezi, hogy a román főpapság fog ezentúl élén állani az összrománság akcióinak.

Pap I. János megköszönve az üdvözlést, örömeinek adott kifejezést, hogy megjelenése ily szimpátiát keltett. Tudja — ugymond —

kötelességét és igéri, hogy amennyire állása és hivatása engedi, mindig elől fog járni a románok kulturális törekvéseiben.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Goldis László a román sajtót köszöntötte fel, melynek nevében Stojka Dénes, a „Tribuna” egyik szerkesztője mondott köszönetet.

A mai nap ünnepségeit este tánemulatság fejezte be, melyről lapunk más helyén adunk tudósítást.

Az aradi utcák fejlesztése.

Megszüntetik a kövezési alapot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 3.

Aradváros ebben az évben nem köveztet, nem készített utcaburkolatot, ezt az esztendő kikapcsolja a városfejlesztés és gazdasági haladás számára szépen elgondolt tervzetéből. Nincs a városnak pénze, a kövezet alap nemcsak kimerült, hanem jelentékeny deficittel is küzd. A kövezetvám bevételek két tételben huszonnyolcezer koronával csökkentek.

A Laendler gyár például a múlt évben szünetelt és ez tizenkétezer korona bevétel elmaradásának felel meg.

Az építkezés lanyhasága, kereskedelmi és ipari forgalmunk stagnálása a vámbevételeknél annyira érezhető visszesést okoztak, hogy a kövezetalap mérlege évek múlva sem válik aktívá. Amit így a bürokratikus stílus körül ír, magyarul azt jelenti, hogy Aradon végre felfedezték azt, amit másutt már évekkel ezelőtt megláttak. Nem lehet az élet folytonos fejlődő igényeit vasgyűrűbe szorítani. A kövezet alap csigamódra gyarapodott — ha gyarapodott, míg a közönség jogosan tucat számra küldi a tanácshoz az utcakövezési kérvényeket. Ezeket természetesen mind elutasították — a skatulya rendszer miatt.

A kövezet alap egy skatulyát képezett, amelyből nem lehetett kivenni, míg végül az élet erre a tanácsot igen szigorúan rá nem kényszerítette. Most deficit is van és kövezni sem lehet, tehát a tizenkettedik órában végre hozzá kell látni, hogy ebből a kátyuból valahogy kikerüljön a város szekere.

A közlekedési bizottság ma délután tartott ülésén foglalkozott ezzel az igen fontos kérdéssel és arra a meggyőződésre jutott, hogy a fenyegető veszéllyel a város csak úgy szállhat szembe, ha minden bürokratikus copfot a sutba dob és végre a kövezés kérdésének nem a formáját, hanem a lényegét oldja meg. Minthogy az utcák fejlesztése a közönség egyetemes érdeke és az egész város kereskedelmének, iparának van járható és akadálytalan közlekedésre alkalmas utakra szüksége, a kövezés és utcaburkolás kiadásait a köz költségvetésnek kell fedeznie.

Meg kell szüntetni a kövezési alapot, mely csak arra volt jó, hogy a tanács mögéje buzdójk meg, ha a közönség jó utakat és kulturálapotokat követelt az utcán. Nincs pénz az alapon — ez volt eddig a válasz. A közlekedési bizottság véget akar vetni a tarthatatlan állapotoknak és azt javasolja a közgyűlésnek, szüntesse meg a kövezési alapot és a jövőre már a rendes költségvetés keretében gondoskodjék az utcaburkolási szükségletekről.

Azonban, nehogy ezek a kiadások pótdó emeléssel járjanak, a bevételek szaporításáról is kell gondoskodni. Felvetődött több idea. Kétféle János főszámvévo négy javaslatot terjesztett elő.

A legigazságosabb módszer, az értékelkedési illeték kivetése, nyerte meg a bizottság tetszését. Az tagadhatatlan tény, hogy a telkek és házak értéke, jelentősen emelkedik, ha valamely utcát köveznek és rendeznek. Minthogy ez az egész közönség és nemcsak a tulajdonos hozzájárulásával történik, méltányos, hogy a város is hasznát lássa ennek. Azért a bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, mondja

ki a *betterment* létesítését és ha valamely telek vagy ház eladásra, cserére vagy öröklésre kerül, akkor az értékelkedésnek megfelelő illeték fizetendő a város pénztárába. A módzatok és részletek szabályrendeletben nyernektintéztet. A *betterment* kérdés tárgyalására már régebben kiküldött a közgyűlés egy bizottságot. Ez két év óta nem készült el a javaslatával s ha a közgyűlés elvben elhatározza ennek a jövedelemforrásnak megnyitását, akkor már csak a szabályrendelet készítése vár a bizottságra.

A főszámvévo azt is javasolta, hogy a ház- és telektulajdonosok éppen úgy járuljanak az utcájukban készülő burkolat költségeihez, mint a csatornázásnál, de ezt elvetették, mert ez nem lenne igazságos. Éppen ilyen sorra jutott az a javaslata is, hogy a bérkocsisok, fuvarosok fizessenek külön utcahasználati díjat.

Ellenben elfogadták *Nachtnébel* Ödön főmérnök proposícióját és felírják a miniszterhez, hogy az összes átkelő utak fentartási és létesítési költségeit engedje az utadóból fedezni, de csak akkor, ha a közutakról alkotott törvényjavaslat törvénynyé lesz és az utadó tizszázalékra lesz emelendő.

Fodor Zsigmond figyelmeztetésére a tanács már most revideálni fogja a kövezetvám díjszabályzatot és megállapítja, mely árak vannak tulajdonoson vámmal terhelve és ezeket a tételeket emelni fogja. Ez a nagyközönséget nem érinti, sem a kereskedelmi vagy ipari cikkek áralakulását nem befolyásolhatja.

Megakadályozott postarablás.

Postatiszt szövetezése a betörőkkel.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, március 3.

Föltűnést keltő büntett véghezvitelét híusította meg ma hajnalban a budapesti detektívtestület vezetője: Krecsányi Kálmán detektívönök nyolctitkosrendőrrel. Két betörőt akkor fogott el, amikor azok a gyulafehérvári postát ki akarták rabolni. A tettesek szövetségese egy dévai postatiszt, akit ma délután szintén letartóztattak. Ő hívta fel ugyanis a betörők figyelmét arra, hogy a gyulafehérvári postahivatalba mostanában nagyobb mennyiségű pénzt küldenek Déváról és azt az összeget betörés útján könnyen meg lehet szerezni.

A szokatlan ravaszsággal elkövetett bűnügyről ezt jelenti tudósítónk:

Tegnapelőtt a budapesti főkapitányságnál megjelent egy ugynevezett besugó, akit a rendőrség azért fizet, hogy a gonosztevőkkel barátkozzék és a készülő bűncselekményeket kutassa ki, azután árulja el az államrendőrségnek. Ez a besugó a következőket jelentette Krecsányi rendőrfőnöknek:

— Március harmadikán hajnalban a gyulafehérvári postahivatalba rablók fognak betörni, hogy az ott lévő kétszáz ezer koronát elrabolják.

A besugó azt is elmondta, hogy a rablás tervét Jarsenszky Félix dévai postatiszt eszelte ki, aki összeköttetésbe lépett Steiner Miksa gyulafehérvári illetőségű többször büntetett betörővel. Ezt a betörőt a postatiszt fölvilágosította arról, hogy március elsején kétszáz ezer koronát fognak Déváról Gyulafehérvárra szállítani. A pénz harmadikán hajnalban még a gyulafehérvári postahivatalban lesz, ahonnan 3 án délelőtti viszik el a kir. adóhivatalba. A postatiszt arról is fölvilágosította a betörőt, hogy a gyulafehérvári postahivatalban nagyon laza az ellenőrzés és ott minden nagyobb akadály nélkül meg lehet szerezni a nagy összeget.

A besugó jelentése alapján Krecsányi magához vette nyolc legügyesebb detektívjét, akik

kel azonnal leutazott Gyulafehérvárra, ott a posta környékét kikémlelték és megállapították a tervet, hogyan foghatják el a betörőket. Álszakáll és bajusz segítségével fölismerhetlenné tették magukat és a jól megválasztott órhelyeken este elbujtak. Ma kevéssel két óra után három rongyos alak jelentkezett a gyulafehérvári postahivatalban. A hivatal rozoga ajtaját könnyedén fölfeszítették és már azt a zsákokat ragadták meg, amelyben a kétszáz ezer korona volt. Ekkor Krecsányi és emberei előugrottak rejtekhelyükből és Steiner Miksát, meg az egyik társát sikerült elfogni. A harmadik gonosztevő revalvert rántott és lövöldözött, miközben futni kezdett. A detektívek egyike szintén használta revolverét és a menekülő rabló után lőtt. A vérnyomok azt mutatják, hogy a golyó eltalálta, de mégis elmenekült.

Steiner és a társa azonnal bevallották, hogy a betörésre Jarsenszky bujtotta föl őket. Ennek alapján a postatisztet az ügyészség távirata alapján letartóztatták és Gyulafehérvárra kísérték. Jarsenszky tagadja, hogy neki része volna a bűncselekményben.

Tisza István a nemzetiségi kérdésről.

Az új párt megalakulása Nagyváradon.

Távirati tudósítás.

Arad, március 3.

Ma délután alakult meg Nagyváradon a biharmegyei nemzeti munkapárt. A megalakulás ünnepségeiből kiemelkedik Tisza István gróf hatalmas beszéde, melyben nemcsak az általános politikai helyzetről és az új párt feladatairól, hanem a nemzetiségi kérdésről is nyilatkozott. Hangoztatta a nemzetiségi béke szükségességét és beszédének ez a része kétségtelenül nagy hatással lesz a politikai helyzetre. Nagyjelentőségűek Tiszának a katonai kérdésekről tett nyilatkozatai is, melyeket, valamint beszédének többi részét is zajos helyesléssel fogadta az alakulásra összegyűlt nagy közönség.

A nagyváradai gyűlésről itt adjuk tudósításunkat:

A nagyváradai gyűlés.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok nagyszobájában ma délután hat órakor alakult meg a biharmegyei nemzeti munkapárt. Az alakulásra megjelent Tisza István gróf is, aki feleségével ma reggel utazott el Budapestről több párthíve kíséretében. Tiszát Nagyváradon mindenütt zajos lelkesedéssel fogadták és mikor a gyűlésen megjelent, percekig éljenek.

Az alakuló gyűlést Beóthy László, a nagyváradai volt szabadelpárt elnöke nyitotta meg. Indítványozta, hogy mondja ki a gyűlés, hogy megalakítja a biharmegyei nemzeti munkapártot.

Tisza István beszéde.

Tisza István gróf szólalt fel ezután. Elsősorban is örömmel hozzájárult az indítványhoz, majd visszapillantást vetett arra az időre, midőn a volt szabadelpártnak le kellett lépni a küzdőtérrel.

Abban az időben — ugymond Tisza — megerősödött a belső összhang Horvátországban, a nemzetiségi izgatások helyett teljes csend volt és az ország azon a ponton állott, hogy a mostaninál lényegesen kedvezőbb kiegyvezést kőthetett volna Ausztriával. Teljesen kielégítő szerződést kötöttünk Olaszországgal, tető alá hoztunk Németországgal olyan szerződést, amely minden várakozást kielégített. Katonai téren olyan reform birtokába jutot-

tunk, melyek közel hozták a megvalósuláshoz a nemzet azon régi vágyát, hogy a magyarság elfoglalja a hadseregben régen megillető helyét, hogy a hadsereg nemzeti jellegét nyerjen. Igazi nemzeti politikát azonban ezen a téren is csak akkor lehet követni, ha a nemzet és a király között teljes a béke. Nem akarok beszélni a honvédtűzésről, nem akarom kutatni, hogy miért nincsenek még most sem a honvédségük. E kérdés 1904-ben rendeztetett és nem rajtunk múlt, hogy azóta nem került tető alá.

Ráműzt azután arra, hogy 1904-ben a delegáció alkalmával a hadügyminiszter aként nyilatkozott, hogy a légénység kiképzése a hadsereg magyarországi részében aként fog történni, hogy a nem magyar anyanyelvű utoncokat, akik bírják a magyar nyelvet, magyar nyelven fogják kiképezni. Talán — ugymond — hibás volt a véleményem, hogy ebben a kérdésben minél kevesebb lármával, minél kevesebb feltűnéssel kell elérni minél nagyobb eredményt és azért nem került abban az időben ez a nyilatkozat nyilvánosságra. Pedig ebben a lehetőségben nagyobb eredmény volt lefektetve, mint a vezérleti és szolgálati nyelvben. Kulturpolitikánk segítségével el kell érni, hogy az összes magyar iskolákban tanítsák a magyar nyelvet. Az összes magyar ezredekben a tiszteknek meg kell tanulniok magyarul és a közös hadseregben terjedni kell a magyar nyelvnek. Katonai téren a helyes út nem a vívmányok után való kapkodás, de megkeresése a nemzet és a király közti spontán elhatározásnak. (Helyeslés.)

Egy zátonyon akadt meg a nemzet hajója. Ez a magyar parlamentarizmus elposványosodása. Ne rekrimináljunk, de okuljunk a múltak hibáin. Az a körülmény, hogy a mostani kormány volt kénytelen az ügyek vezetését átvenni, szintén csak az obstrukció eredménye. Ez kényszerítette a szabadelvűpártot is a nemzetre apellálni olyan pillanatban, melyben sikerült a nemzetnek összes erőit harcba vinni a békés álláspont ellen. De én bele tudok nyugodni az eseményekbe. Botor fereg az ember, akinek sorsát a világhatalom intézi. Ki tudja azt megmondani, hogy amit sikernek vél, nem-e káros gyümölcsöt terem és hogy nem-e a balsikeré a jövő? Bárhova is tekint most, csak romokat lát.

Hosszabban foglalkozik ezután Tisza a nemzetiségi kérdéssel.

— Hallom, — ugymond — hogy mérsékelt román párt szervezéséről van szó. Ez egy szerencsétlen, halva született gondolat. Ha egy párt nemzetiségi alapon áll, legyen bár mérsékelt nuánszokkal is, az nem mérsékelt párt, annak én barátja nem lehetek. A kérdést csak úgy lehet megoldani, hogy a nemzetiségek igaz vezetői, hívei keressék fel a magyar közélet vezetőit, oszlássák el a nemzet eltéréseit és egész súlyukkal álljanak arra az álláspontra, hogy nemzetiségi sérelmek nincsenek. A nemzetiségeknek pártkülönbség nélkül a magyar pártokba kell beleolvadniuk. Nyujtsanak baráti jobbot hátsó gondolatok nélkül és meggyőződésük akkor, hogy kitör a magyar nemzetből a barátság, a liberálisizmus és jogszerűség ősi forrása. Nem azt kell keresni, ami szétválaszt, hanem azt, ami összehoz.

Mindannyian tegyük össze erőinket. Építünk, ahol építeni lehet, hogy ezután bármi krízis vihara forduljon a nemzetre, szembe találja egy táborban az egész magyar nemzetet. A régi pártkeretek most igazán elavultak, a válaszfalakat áttörte a tények logikája, nincs ok, hogy mesterségesen állítsuk fel ezeket. Olyan kevesen vagyunk és olyan sok az ellenségünk, hogy ezekkel szemben egy sorban kell felmászoznunk. Minden magyar emberhez nyugodt lélekkel fordulok e pillanatban: feledjük, ami a múltban elválasztott, egyesüljünk a jövő nagy munkájára.

Óriási tapsvihar fogadta Tisza beszédét, mely után a gyűlés egyhangulag kimondta a megalakulást.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Szelle nem nyithat irodát.

Az ügyvédi kamara döntése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 3.

Szelle József nem nyithat ügyvédi irodát: így határozott ma az aradi ügyvédi kamara választmányi ülése. Ennek az érdekes határozatnak nem kevésbé érdekes előzményei vannak. Irtunk már arról, hogy Szelle néhány héttel ezelőtt a kamarához kérvényt adott be, melyben az ügyvédi lajstromba való felvételét kérte, indokolva ezt a kérelmét azal, hogy az ellene tíz évvel ezelőtt elrendelt esőd azóta megszűnt, bűntényei pedig elévültek. A kérelemmel egy ízben már foglalkozott a kamara választmánya, de akkor nem döntött, mert egyes iratok betérjesztésére szölitotta fel Szellét. Ő ez iratokat betérjesztette és így került újból az ügy a választmány elé, mely ma délután meghozta döntését.

Említett beadványában Szelle elsősorban arra hivatkozott, hogy az ellene tíz évvel ezelőtt elrendelt esőd megszűnt és így szerinte a kamarába való felvételének most már semmi akadálya sincs. Mellékelte ezenkívül Szelle a szingaporei osztrák-magyar konzulátus bizonyítványát, amely szerint ő 1903. közepétől 1907. közepéig Szingaporeban lakott mint magánzó és ott kifogástalan magaviseletet tanúsított.

A kamara februári választmányi ülésén, melyen először tárgyalta az ügyet, Szelle kérelme hosszabb vitát provokált. A választmányi tagok egy része azon az állásponton volt, hogy Szelle nem vehető fel a kamarába, mások ellenben azt hangoztatták, hogy a döntés előtt fel kell szölitani Szellét annak igazolására, hogy az 1903 at megelőző néhány esztendőben, vagyis 1901. utolsó hónapjaiban, 1902-ben és 1903. első felében, valamint 1907-től 1909-ig hol tartózkodott és mivel foglalkozott? Ez időkre vonatkozólag ugyanis Szelle kérvényében csupán annyit említ, hogy e hónapokat oda- és visszautazása vette igénybe. A választmány el is határozta, hogy felhívja Szellét, adjon erre nézve rövid záros határidőn belül felvilágosítást. Egyben a kamara az aradi törvényszéktől bekérte a Szelle elévült bűntényeire vonatkozó iratokat, mert a felvételt e bűntények természetétől is függővé tette.

Szelle néhány nappal ezelőtt be is küldte válaszát a kamarának. Ez a válasz a következő érdekes dolgokat tartalmazza:

Szelle 1907. közepétől egészen bűntényeinek elévüléséig vagyis Aradra való visszatéréséig álnév alatt Grácban tartózkodott. Zechmeister T. H. álnév alatt Szelle mintegy két évig lakott Grácban mint magánzó. Ezt Szelle igazolja azoknak a leveleknek borítékjaival, melyeket Pozsonyban lakó sógora, egy ottani orvos, küldött neki. Sógora ugyanis Pozsonyból állandóan levelezett Szellel és eskü alatt is kész vallani, hogy az említett időben Szelle Zechmeister név alatt Grácban lakott. A levélborítékokon levő postabélyegzők ezzel a dátummal megegyeznek. Ami pedig az 1901—1903-ban való tartózkodását illeti, erre nézve Szelle azt írja, hogy ezt az időt Szingaporeba való utazással töltötte és közben bejárta Olaszországot, Párist, Londont, sőt Jeruzsálemben is volt és sehol magaviseletével hatósági beavatkozásra nem adott okot.

Szellének ezt a beadványát a kamara mai választmányi ülésén felolvasták, valamint betérjesztették az aradi törvényszék átiratát, mely szerint Szelle bűntényei elévültek.

A mai ülésen Szelle kérelme felett hosszabb vita indult meg. A felszólalók hangoz-

tatták, hogy bár Szelle igazolni igyekezett tartózkodási helyét, azonban ez még nem teszi indokoltá a felvételt. Szelle nem szenvedte meg bűneinek büntetését és így, bár azok törvény szerint elévültek, erkölcsi és társadalmi szempontból elévültek, vagy semmisnek nem tekinthetők. El bűncselekmények súlyos természete lehetetlenné teszi, hogy Szellét újból felvegyék az ügyvédi lajstromba.

A választmány ez indoklás alapján ki is mondta, hogy Szelle kérését nem teljesíti, őt az ügyvédek lajstromába fel nem veszi.

A határozatot tudatják Szellével, akinek még módjában van ez ellen a kir. Kuria ügyvédi tanácsához felelkezni.

A ROMÁN JELMEZ-BÁL.

*

Estély a Fehér Keresztben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 3.

A Fehér Kereszt dísztermének csillárjai ma este ragyogó, pompás toalettekre szórták pazar fényüket a fényárban uszó helyiségben. Ha messze nyugatról valami idegen tévedt volna ide, bizonyára bámulattal szemléli azt a ritka szép exotikus látványt, a melyet a román jelmez-bál nyújtott. Nemesak Aradról és a vármegyéből, de az ország minden románlakta vidékéről, sőt Romániából is számosan jelentek meg a mai jelmez-bálon, amelyhez hasonlót a románok negyven év óta nem rendeztek Aradon.

A román nemzeti viseletnek legváltozatosabb, legfestőbb fajai voltak itt képviselve, pompázó kiállításban, ragyogó színekben, választékos ízléssel. A jelmez-bálon megjelent illusztris társaság bemutatta a magyarországi és romániai románok népviseletét és nemzeti táncát, s mindkettőnek sok szépségét varázsolta a szemlélő elé. A mai bál éj bizonyára sokáig kedves emléke marad nemcsak a románoknak, hanem mindazoknak, akik ott megjelentek.

A jelmezek.

A pazar jelmezek közül különösen a lady patronessek kosztümjei keltettek nagy tetszést. Tudósítónk a bálon néhány megkapóan szép jelmezt jegyzett le, ezeknek leírása itt következik:

Általános feltűnést keltett a lady patronessek ragyogó keretében Oncu Miklósné pazar, fantasztikus jelmeze. Tölgyesi viselet. A bluz fehér alapon piros, fekete és zöld színű dus apróhímzéssel az ujjakon és a mellen. A szűk szoknya fehér színű, kevés hímzéssel, a felső kötély vörös szövésű fekete alapon, oldalt felhajlítva és feltűzve, a fejen piros kendő hátul megkötve, magas öv, piros, fekete és zöld szövésű, fekete cipő.

Herbay Gyuláné (Arad). Szelistyei jelmez. A bluz fehér vászon alapon, arany, fekete és sárga vékony hímzéssel, hasonló színű és kiállítás szoknya, elől-hátul fekete kötély arany hímzéssel és fekete csipkével, fehérbőr mellényke kézi varrással, fátlyol, arany hímzéssel.

Dr. Goldis Lászlóné (Arad). Eredeti romániai kosztüm. A bluz finom fehér gyolcs alapon, a mellen és ujjakon rendkívül dus arany és ezüst szövésű, hasonló színű szoknya. A felsőkötény fekete alapon készült, dus arany, ezüst, piros, kék, sárga és különböző színű hímzéssel. Sok színű gyönyörű öv rojtokkal. Hosszu fehér fátlyol aranyhímzéssel, sok gyöngy, ruha és fejdíszben.

Tamasdán Szávné (Pécska). A bluz fehér gyolcs, arany hímzéssel, a szoknya szerb vászonból készült, gazdagon stíkelve. Elöl katrinca, kék, zöld, ezüst, rózsaszínű, sárga és piros színezéssel, hátul opreg arany hímzéssel, rojtokkal. Pirosbőr

mellényke, szövött öv, nagy, virágos selyemkendő.

Bogdán Hortense (Arad) pompás eredeti romániai kosztümöt viselt. A bluz finom fehér gyolcs alapon, piros és fekete hímzéssel, flitterezés, hasonló színű és kiállítás szoknya, a felső kötély, melyet oldalkötéssel viselt, fekete alapon, arany, ezüst, piros, kék és sárga szövésű volt ellátva, hosszú fehér fátlyol, virág fejdísz.

Dr. Rozvány Istvánné (Marosillye). Romániai kosztüm, piros alapon dus arany hímzéssel.

Bocu Szeverné (Arad). Romániai kosztüm. A bluz fehér alapon fekete és arany hímzéssel, a felső szoknya fekete alapon aranyhímzéssel, fátlyol.

Jonescu Melanie (Csucs). A bluz és szoknya fehér alapon, arany és ezüst hímzéssel.

Dr. Vajda Sándorné. Az ing fehér patyolat alapon kevés flitterrel és hímzéssel, a szoknya fehér, dus aranyhímzéssel. Fátlyol, virág fejdísz.

Dr. Mogáné Pop báróné (Arad). A bluz és szoknya fehér alapon, rendkívül gazdag arany és ezüst szövésű, fátlyol.

Paeurariu Aurelia (Arad). Nehéz fehér vászon szoknya dus hímzéssel. Katrinca ezüst szövésű, opreg rojtokkal. Piros fejkendő, pénzdiszítéssel, virág fejdísz.

Hodos Margit (Balázsfalva) rendkívül művészi kivitelű kosztümében jelent meg. A bluz fehér vászonból, durva hímzéssel, fekete szoknya, keskeny hímzéssel. Fantasztikusan feltűzött fekete szövött kötély, antik öv, antik pénzdiszítés, piros fejkendő, antik függő. Bocskor.

Bonts Flóra (Arad) ugyanolyan kosztümöt viselt, mint Hodos Margit.

Montia Aurora (Sikula). Sikulai jelmez. A bluz nehéz házi szövésű vászonból flitter és arany díszítéssel. Sima szoknya, színpompás virágos kötély, pénz- és gyöngydiszítés.

Pop C. Istvánné (Arad). Eredeti romániai kosztüm. A bluz fehér alapon, gazdag arany szövésű, a szoknya selyem és flitterrel díszítve, fehér fátlyol, gazdag gyöngy és virágdisz. Abrudbányai függő.

Dr. Montia Emilné (Világos). Romániai jelmez. A bluz és szoknya fehér alapon, aranyhímzéssel. Rendkívül finom szövésű fátlyol, virág fejdísz.

Moga Ella (Arad). Romániai kosztüm. Fehér alapon gazdag aranyszövés és flitterrel. Virág fejdísz.

Ciorogáriu Hermína (Arad). Brádvidéki viselet. A bluz fehér házi szövésű vászonból, a mellen és ujjakon gazdag ezüst, zöld, fekete és piros hímzéssel. A szoknya elől piros alapon különböző színű szövésben, hátul fekete szövet. Színpompás szövött öv, férfikalap, fekete cipő.

Jonescu Lukrécia (Csucs). Fehér ing, piros hímzéssel, fehér sima szoknya, fehér szövésű, fehér kötély vörös sávokkal, piros fejkendő.

Dr. Popovics Györgyné (Kisjenő). Romániai kosztüm. A bluz fehér alapon aranyhímzéssel, ugyanilyen szoknya, a felső kötély fehér alapon sokszínű hímzéssel, fátlyol, virág fejdísz.

Julian Veta (Kurtics). Bánáti viselet. A bluz fehér alapon, az ujjakon és mellen sűrű fekete hímzéssel. A szoknya ugyanilyen színű, alól keskeny fekete hímzéssel, elől fekete bársonykötény dus arany hímzéssel és flitterezéssel, hátul opreg, arany, ezüsthímzéssel és hosszú rojtokkal. Széles szövött öv, piros, fekete, zöld és sárga színekben. A főkötény piros, fekete, arany és ezüsthímzés, sok pénz és bársony szalag díszítés. Virág fejdísz.

Nagy számmal voltak képviselve szelistyei jelmezek, amelyekben a sok finom nőansz excellált. Egyik legcsinosabb szelistyei jelmezt dr. Pap Vazulné (Arad) viselte. A bluz finom fehér vászonból készült, bő ujjakkal, vékony fekete és sárga hímzéssel. Egyszerű fehér vászon szoknya,

kevés fekete stíkeléssel, elől-hátul fekete szövött kötély arany hímzéssel, mellényke sima fekete hímzéssel, fekete fátlyol.

Hosszu Vazulné (Déva). Szelistyei kosztüm, fehér alapon fekete és arany díszítéssel.

Dr. Erdélyi Istvánné (Szászváros). Petrózai (Hunyadmegye) kosztüm. Fehér ing, keskeny színes hímzéssel, fehér szoknya, elől-hátul fekete kötély színes keskeny hímzéssel, fantasztikus fejdísz.

Dr. Vlád Aurélné (Szászváros). Szászvárosi kosztüm. Fehér ing és fehér szoknya kevés színes hímzéssel. Elöl plissirozott kötő, alól keskeny piros sávval, hátul piros kötő kevés arannyal és színes hímzéssel. Gyönyörű fejkendő, rojtokkal szegélyezve.

Lapodat Jánosné (Szászváros) teljesen hasonló kosztümében jelent meg, mint Vlád Aurélné.

Szekula Cornelia (Világos). Fehér ing díszkrét kék díszítéssel, fehér szoknya ezüstszövésű, gyöngydisz.

A táncok.

A bálon a következő nemzeti táncokat mutatták be:

Hóra
Erdeleana
Lugojana
Sirba és
Romana.

A megjelent hölgyek.

Az estélyen a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Oncu Letitia Arad, Serb Flóra Arad, Olár Justinné Arad, Mihulni Hortenzia Csicsér, Lázár Costanta Arad, Mikula Vazulné Arad, Antonescu Viktória Karánsebes, Petrutai Justina Kisjenő, Maniu Hermína Lugos, Ispravnic Viktorné Kurtics, Vuia Livia Arad, Vasilon Péterné Arad, Tamasdán Veturia Pécska, Rosuné Vrány, Tesitsné Arad, dr. Ciactanné Pécska, Pacu Trajáné Arad, Dirlea Julia Bjenő, Bocu Marilina Arad, Moraciu Aurélné Magyarád, Moraciu Jánosné Magyarád, Seredgu Jánosné Szőlős, Tatu Jánosné Arad, Flórián Örnagyné Arad, Moldován Mária Pécska, dr. Szever Barburáné Bjenő, dr. Burdan Tivadarné Bjenő, dr. Montia Emilné Világos, Zaurma Livia Szt.-Anna, Goldis Léna Arad, Erdős Pálné Arad, Pap Zsófia Arad, Pap Vazulné Arad, Szekula Judita Arad, Szavici Aurélné Lippa, Baia Eugénia Lippa, Ardelean Maaki Aurélné Gyulavarsánd, Pac Pávelné Arad, Popovics Elekné Békés, Bezsán Aurélné Kiszentmiklós, Georg Emilia Székesut, br. Moga Zina Arad, Tamasdán Szávné Pécska, Fabrilu Manuilláné Szabadhely, Pinteia Emilia Miske, Tuca Leticia Solymos, Dolga Magdaléna Kétegyháza, Marsiu Rozália Kiszentmiklós, Lavinia Marosan Csaba, Maihut Cornelia Szintye, Montina Leontina Arad, Mihai Hortenzia Szászváros, Mihai Mária Szászváros, Vajda Sándorné Kolozsvár, Scortar Flóra Arad, dr. Kiss Demeterné Nagyvárad, Ardelean Anna Temesvár, Velican Geta Gyulaféhevár, Cirlea Frida Gyulaféhevár, dr. Popoviciu Livia Kisjenő, Lapadat Velutia Szászváros, Pop Elena Hosszu Déva, dr. Pop Györgyné Buttyin, dr. Serbán Miklósné Fogaras, özv. Maior Szidonia Lugos, dr. Pop Izidorné Lugos, dr. Német Jánosné Arad, dr. Popescu Mária Fogaras.

Leányok: Bonti Flóra Arad, Jonescu Melanie és Lucrécia Csucs, Hodos Margit Blázs, Serban Lenkuca Békés, Dimitrescu Livia Arad, Dimitrescu Minerva Arad, Rosu Mici Vrány, Radován Angela Arad, Ursu Szidi Kurtics, Ciactan Livia Pécska, Giulan Eloszaveta Kurtics, Dimitrescu Tulia Arad, Pacu Lucia Arad, Volentir Lenke Nádas, Vanku Aurélné Magyarád, Morariu Flóra Magyarád, Seredán Emilia Szőlős, Tamasdán Eugénia Pécska, Tamasdán Szilvia Pécska, Dragán Julianna Sajtény, Csizmás Anna Gurba, Burdán Anna Borosjenő, Bogdán Hortenzia Arad, Pantos Hortenzia Gy.-Varsánd, Szekula N. Viágos, Oprean Felicean M.-Csanád, Montia Aurora Sikula, Popovics Zina Arad, Lepa Aurora Arad, Ursu Viorika Kurtics, Hantzi Frida Arad, Ciorogariu Hermína Arad, Costni Aurélné Arad, Ciorogariu Natália Pécska, Scortar Lena Arad, Ki-

Nóra Nagyvár, Vioara Ardelean Temesvár, Valéria Ardelean Temesvár, Pap Georgina Belényes, Tiberia Bercean Szászváros, Miholn Zsófia Arad, dr. Pop Cs. Istvánné Arad, Pap Zoie Arad, Dörner Elis Arad, Pap Eglia Arad, Pac Mária Arad, Popovics Krisztina Békés, Sevisan Aurelia Székesut, Moga Ala Arad, Pinter Emilia Miske, Csukugyán Aurélie Bruznik, Stoica Szilvia Ujfalú, Janou Constanta Ottlaka, Muntea Eugénia Délmesti, Janou Aurélie Zaránd, Mladin Silvia Kurtics, Mladin Emilia Kurtics, Belu Szabina Radna,

A vizsgapanama.

Távirati tudósítás.

Arad, március 3

A budapesti büntetőtörvényszék ma folytatta a bizonyítványgyártás vádlottjainak a kihallgatását. Ma délelőtt Korányi György segédtanfelügyelő és Krenkó György tanfelügyelősi tollnokon volt a sor, akiket az ügyesség megvesztegetéssel, azonkívül Krenkót közokirathamisítással vádolta meg.

(Vidám betyárok.)

Az ügyészi vádirat szerint Korányi a Telkes Arminné előkészítőtől hosszabb időn keresztül részletekben kapott 3000—4000 korona jutalomért, Krenkó Géza pedig a Vogel Bélától részletekben felvett 1000 korona, Telkesnéől kapott 700 korona, Kerekes Ignáótól felvett 200 korona, Mauthner Miksától elfogadott 100 korona és egy új forgópisztolyból álló jutalomért és ajándékért bűnös célzattal megszegtek hivatali kötelességüket azzal, hogy a hiányosan, vagy hamis illetőségi bizonyítványokkal felszerelt magánvizsgára vonatkozó kérvényeket nem utasították el a tanfelügyelővel, sőt a hamisított mellékleteket eltüntették.

Krenkó Géza tollnok, mondja a vádirat, úgy fogta fel az állását, mint egy jól jövedelmező üzletet. Annaira ment vakmerőségében, hogy Telkesnével egy nagyjértékű drágaköves gyűrűt akart vásároltatni magának, hogy a kontójára evett, ivott és hogy az V. kerületi Sziget utcai polgári iskolai tanárokkal 170 koronát gyűjtetett össze a maga részére. Az előkészítők mindenben engedelmességek, színház- és orfeumjegyeket küldtek és vacsoráztatták a két tanfelügyelősi férfit, akik közül Krenkó maga is foglalkozott az előkészítéssel, az előkészítők magánvizsgái kérvényei közül kihálászott hamis bizonyítványokat pedig összegyűjtötte és fegyverként ellenük kezében tartotta. Krenkó Gézát még közokirathamisítás büntetésének vádjá is terheli, mert mint maga is beismeri, az öcsce által díjazásért előkészített Hajdu József somogy megyei magánvizsgáló kérvényét Vogel Béla az ő kérésére szerelte fel budapesti illetőségi hamis bizonyítvánnyal s így ment az keresztül a tanfelügyelőségen.

(Tagadni!)

Korányi György tagadja, hogy valami szabálytalanságot követett el. Nem gyakorolt elnézést, mert egymaga többet buktatott el a magánvizsgálók közül, mint a többiek együttvéve. Arról sejtelve sincs, hogy az okiratok hamisítottak voltak és nem kutatta, hogy az azokban levő adatok valódiak-e. Telkesnével jó barátságban volt ő is, meg a családja is. Egy ízben ezeröttszáz korona kölcsönt kapott tőle váltóra, de az nem igaz, hogy négyezer koronát kapott tőle.

— Ismeri Vogel? — kérdi az elnök.

— Talán kétszer beszéltem vele.

— Milyen címen kapott ön Telkesnéől pénzt?

— 1907. tavaszán jött Telkesné először lakásomra. Kért, hogy járjak közbe Mosdóczy-nál, hogy kérvényét a tanfelügyelőség intézze el. Egy más alkalommal megállapodtam vele, hogy 200 korona tiszteletdíjért tanítványait ellenőrizni fogom. Később erről lemondtam.

— Krenkó is a tanfelügyelőségnél volt akkor? Ő is referált?

— Igen.

— Azt is mondta ön, hogy Krenkó a hivatalából üzletet csinált.

— Így nem fejeztem ki magam.

— Igaz, hogy Telkesné kérte önt, hogy tanítványait Földes bizottságába ossza be?

— Igen.
— Miért?
— Nem tudom. Talán azt hitte, hogy akkor hamarabb fognak levizsgázní.
— Az előkészítők bejártak a tanfelügyelőséghez?

— Igen; információkért gyakran mentek oda.

— Mit tud arról, hogy Krenkó gyűrűt akart vásároltatni Telkesnével?

— Telkesné azt írta nekem, hogy Krenkó gyűrűt akar vele vásároltatni. Én azt feleltem neki, hogy tagadja meg kérését.

— Tud arról, hogy Telkesné folyamodványait Földes írta?

— Mosdóczy egyszer szemrehányást tett nekem, hogy Telkesné folyamodványait Földes írja.

— Azt is mondta Ön Telkesnének, hogy ne aggódjék, hiszen egyszer már a keleti pályaudvar összes lámpagyújtóit levizsgáztattuk és mégse tűnt fel!

— Ezt Földes mondta tréfából.

Krenkó György kijelentette, hogy a vád adataiból egy szó sem igaz. Vogelől kapott négyszáz koronát, Mauthneről pedig száz koronát, de magánmunkáért, másolásokért.

Az elnök: Mi van a Telkesné-féle gyűrűvel?

A vádlott: Nem igaz. Vogelnek és Telkesnének egy házban volt az előkészítőjük. Telkesné kérte, hogy Vogel beszélgessen rá, hogy költözzék máshova s ezért ígért neki ajándékot. Ő azonban a kérésnek nem tett eleget.

A tárgyalást holnap folytatják.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: A kis cukros, vigjáték. Bemutató előadás. (B. berlet.)

Szombat: A kis cukros, vigjáték. (C. berlet.)

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárral. Az Elvált asszony, operett. Ester rendes helyárral: A kis cukros, vigjáték.

Az aradi filharmonikusok.

— Az évadzáró hangversenyhez. —

Arad, március 3.

Amikor Arad azzal tetszeleg magának, hogy zeneváros, az embereknek eszébe juthat a sokszor elnyált cigány-adoma, a dádéról, akitől, egy meztelen purdéra mutatva, azt kérdezték: „ez is a te gyereked?” — „Nem, felelte a cigány, ezt csak én ruházom.”

A zene nem igazi gyereke az aradi közönségnek s körülbelül úgy ruházza, mint a cigány az előbb említett. Rikító bizonyossága ennek, hogy Aradnak huszonegy esztendő, kitűnő erővel dicsekvő zene-testülete, az aradi filharmonikusok egyesülete, azok után a szép sikerek után, amelyeket fölmutatott és a megfeszített munka mellett, amelylyel művészi szolgálatait és értékét mind tökéletesebbé tenni igyekezik, — küzd az anyagiakkal s alig tudja a további működés alapját megtalálni.

Nemcsak az aradi közönségben van a hiba, amely ennek az alapja. Az egész magyar társadalom fogyatékosága a zenei nevelés hiánya, amelyen már az iskoláztatás legalsó fokán, kötelező rendelkezésekkel kellene gondoskodni. A publikumnak e miatt csak a könnyű, fülbeesengő zene befogadására van készsége, míg a komoly muzsika, különösen az orkesztrális zene iránt hideg marad.

Pedig e téren az aradi filharmonikusok egyesülete olyan magas fokra jutott, aminővel hasonló célú vidéki egyesület nem dicsekedhetik. Másutt a filharmonikusok csak vonószenekarral működnek, az aradi filharmonikusok pedig, a katonazenekar bevonásával nagyszámú és teljes készütséget igénylő orkeszterszámokat mutatnak be a közönségnek. E mellett pedig, jelentős áldozatokkal, híres szólisták közreműködéséről is gondoskodnak. Legutóbb föléptették Földes Arnoldot, a Délamerikában

is nagy sikert aratott gordonka-művészt; a vasárnapi hangversenynek pedig Moshammer Román, az európai hírv hárfa lesz nagy vonzóereje.

A töméntelen fáradság, fölbuzduló munka mellett, amelyet ez a tevékenység kíván, nagyok az anyagi áldozatok, amelyek az egyesületre hárulnak. A múlt évben több, mint 5000 koronát adott ki zenei célokra, Arad közönségének magasabb zenei szórakoztatására, nevelésére.

A kultúra kérdése lenne, hogy a közönség több érdeklődéssel, szeretettel kísérje a filharmonikusok működését. Ismerje meg ezt a működést olyan alkalmakkor, amikor annak eredménye megnyilatkozik: az egyesület által rendezett hangversenyeknél.

Vasárnap délután Moshammer vendégföléptével, ez évadban utolsó hangversenyét rendezzi az aradi filharmonikusok egyesülete. Adja meg az aradi közönség a filharmonikusok derek munkájának az elismerését azzal, hogy az évadzáró hangversenyt tömegesen felkeresi, s kap cserébe valamit: olyan tökéletes, igazi műélvezetet, aminőben csak ritkán lehet része.

* Sándor Erzs hangversenye. A nagy művész férje, Bosnyák Zoltán miniszteri tanácsos, ma értesítette Klein Mór hangverseny rendező céget, hogy felesége, Sándor Erzs március 12-iki dalestélyén, kíséretében számosan részt vesznek.

* „A Nyugat” Ignotus, Osvát Ernő s Fenyő Miksa irodalmi s kritikai szemléjének március 1. száma a következő rendkívül érdekes tartalommal jelent meg: Hatvany Lajos: Magyar irodalom a külföld előtt. Babits Mihály: Versek. Móricz Zsigmond: Sárarany (regény II.) Ady Endre: Versek. Erdei Viktor: Levelek Selysettehez. Moly Tamás: Egy mese, néhány levél és keret (novella.) Karinthy Frigyes: Vers. Telekes Béla: Vers. Pásztor Árpád: Vers. Figyelő: A nagyasszony (Fenyő Miksa.) Bibliothèque hongroise (Ignotus.) Radó Aladár: Vonós ötös (Bálint Aladár.) Strauss Richárd: Till Eulenspiagels lustige Streiche (Jász Dezső.) Dohányi új suiteje (Jász Dezső.) A „Nyugat” előfizetési ára félévre 10 kor., egész évre 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. Rákóczi-ut 9. II/7.

* Kedden este 8 órakor tartja meg Yvonne de Treville egyetlen hangversenyét. Rendezi Weisz Leó.

* A Filharmóniai Egyesület március hó 6-iki utolsó ez idei hangversenyének műsorában Moshammer Román operai hárfa-művész szólószáma mellett a 80-ik születésnapját jubiláló Goldmark Károly hazánkfia bűbajos Tavaszi Nyitánya, Beethoven I. Symphoniája, Berlioz Faust elkárhozása c. drámai legendájának két határos jelenete: a Bolygótüzek és Sylphidek tánca hárfa-betéttel és Beohgaard Hódolati indulója kerül előadásra. Jegyek 6, 5, 4, 3 és 2 kor. Soherhag H. és Fia cégnél (Andrássy-tér) kaphatók.

* „A Háztartás.” A magyar asszonyok lapja, a „Háztartás” mai, legújabb száma ismét tele van csupa hasznos dologgal. Az Uránia-Hentaller Lily szerkesztésében megjelenő, háziasszonyoknak szinte nélkülözhetetlen közlönyben ezuttal huszonöt étel-recept van, továbbá cikkek gazdaságról, baromfiudvarról, kertészetről, lakásról, egészségápolásról. Szórakoztatásról regény, novella, vers, színház és társaság rovat gondoskodnak. Mutatvány-számot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (VII., Aréna-ut 68.)

* Föltámadás. Tolstoj világhírű regényét, mely megjelenésekor a szenzáció erejével hatott, ügyesen dramatizálták s most, pénteken az Uránia-színház bemutatja a közönségnek. Minden művelt ember olvasta Tolstoj regényét, mely Katusának, egy szegény orosz cselédlánynak a kálváriáját írja le. A Necludoff herceg által elesábitott szegény leány tragédiája megkapóan közvetlen megjátszásban vonul el szemünk előtt és a hírneves párisi művészek játéka intenzív hatást vált ki a nézőből. Az Uránia új műsorának minden egyes száma va-

lóságos diadala a kinematografiának. Mind-egyike alkalmat nyújt tanulni és szórakozni. Itt említjük meg, hogy az Uránia előadásai holnapról kezdve délután hat órakor kezdődnek. 241.

Aktuális emberek.

*
Szelle József.

Ez a szomorú hírességű név ma megint aktuális lett. Evekkel ezelőtt még egy jóforgalmu ügyvédi iroda cégtáblájáról nézett le, később hirtelen, egy egész ország érdeklődésének közepette, bűnügynek lett középontjává, de többé már nem mint védőügyvéd neve, hanem mint súlyos bűnök elkövetőjé. Szelle József, a jogok védője, nem várta be, míg a megsértett jogrend megveszi rajta a bűnökért való bünhődést, hanem elmenekült ez elől messzi vidékekre, ahova az állam büntető keze el nem ér. Volt Európa majdnem minden nagy városában, volt még — így derül ez ki az aradi ügyvédi kamara mai választmányi ülésén történetéből — volt ám Jeruzsálemben is, de bizonyára nem azért, hogy a Szentföld ihletett helyein levelezkelje bűneit, hanem hogy a csodás déli égöv alatt állítsa helyre az izgalmas eseményektől kissé megrongált egészségét.

Frisz aktualitást ennek a névnek az a zárt ajtó mögött lefolyt ülés ad, amelyben az aradi ügyvédi kamara választmánya ma délután kimondotta, hogy Szelle Józsefet nem veszi fel többé a kamara ügyvédi lajstromába. Mert bizony Szelle József megint ügyvédi irodát akart nyitni Aradon és ehhez kérte a kamara engedélyét. Kérvényében hivatkozott mindenre: a szingaporei konzulra, bűneinek elévülésére, sőt még arra is, hogy bűneinek elévülése előtt két esztendőig Grázban lakott és onnan levelezett át szép Magyarországra. Közel a magyar határhoz, Steierország fővárosában a nyugalmazott katonatisztek között oly biztonságban érezte magát Szelle József, hogy egy derék német álnév mögé húzódva, évekig állandó levelezésben volt Pozsonyban lakó sógorával. Ki tudja, talán még Aradra is küldött egy-két régi barátjának humoros stájer anizsokát Herr T. H. Zechmeister...?!

Zechmeister alias Szelle József számolva Grázban az üdvösség napjait, látta, hogy már elérkezett a nap, mikor levetheti álnévét és megörvendeztetheti az aradiakat. Így vonult be tavaly nyáron Aradra és mivel itt már újból nagyon otthonosan érezte magát, elhatározta, hogy megkezdi régi működését, rozsdásodni kezdő ügyvédi címtábláját kipucolja: irodát nyit.

Ügyes jogász létére tudta azonban, hogy ehhez előbb az ügyvédi kamara engedélye kell. Folyamodott tehát a kamarához, hogy „miután annak semmi törvényes akadály nincs”, vegye őt a kamara újból az ügyvédek lajstromába.

Szerencsére azonban, az ügyvédi kamara olyan testület, melynek megadja a törvény azt a jogot, hogy megválogathatja, kit vesz fel tagjai közé. A kamara mai választmányi ülésén élt is ezzel a joggal. És mert úgy találta, hogy Szelle József bűnei, ha el is évültek a törvény betűi szerint, de nem évültek el a társadalomnak és az erkölcsnek még a törvénynél is szentebb parancsai szerint: elutasította Szelle József kérelmét.

Ezzel a határozatával az aradi ügyvédi kamara testületi erejének szép bizonyítékát

adta. Szükség is velt erre manapság, mikor az ügyvédi kar tekintélyét éppen eléggé kikézték annak mulasztásai, az ügyvédeknek egymással való hol tulságosan kollégiális bánásmódja, hol meg inkollégiális versengése. Az ügyvédi kar hatalmas tényező a mai társadalmi életben; testületi erejével sok minden társadalmi bajon segíthet, de erejének fel nem használásával, annak vagy helytelen gyakorlásával sok könnyelműséget, sok igaztalanságot akaratlanul is elősegíthet. Mai határozatával az aradi kamara megmutatta, hogy ott, ahol a törvény betűi gyengék, testületi erejével védelmet adhat a védelemre szoruló társadalomnak, erkölcsi súlyával pedig megoltalmazhatja az ügyvédi testület kissé megtépázott tekintélyét.

Betta.

HIREK.

A hepörölt osztrák főhercegasszony.

Udvari botrány Bécsben.

Távirati tudósítás.

Arad, március 3.

Miguel braganzai herceg váltóadósságairól néhány napig nem irtak a lapok és kíváncsian várták, vajjon Parizer Henrik, a herceg berlini bankárja beváltja-e ígérletét és megteszi-e bűnvádi feljelentését magas úzletfele ellen. A mai napig ez nem történt meg. Azonban ennél egy sokkal feltűnést keltőbb fordulatról adhatunk hírt, amely ezt a sokat szellőztetett pénzügyet a kétes manipulációkat végrehajtó zugbankárok és becsapásban utazó pénzügyőrök köréből kiemeli és egyszerre a legelőkelőbb osztályok botrányperévé lépteti elő.

Mint Bécsből jelentik, ez az újabb fordulat az udvari körökben rendkívül kínos feltűnést okozott és a király érdeklődését is felkeltette.

Kitudódott ugyanis, hogy Thurn és Taxis Sándor herceg, Miguel herceg egyik kezeze beváltani volt kénytelen egyik lejárt váltót. Beváltotta és nyomban pert indított egy főhercegnő, továbbá Miguel herceg hasonló nevű atyja ellen, akik szintén kezesekként szerepeltek a váltókon.

A herceg 1905-ben Kolinban egyik pénzintézetnél felmillió korona kölcsönt vett fel. Kezesekként az öreg herceg és egy főhercegnő szerepeltek. Ez később arra törekedett, hogy a kötelezettség alól meneküljön. Miguel herceg, hogy a főhercegnő okvetlen teljesítendő kívánságának eleget tehessen, egy évvel később Hohenmautban vett fel egy félmilliós kölcsönt. Rá tudta bírni Thurn és Taxis herceget a váltózsiróra, aki aláírta a papirost, mert ezzel szíveséget akart tenni a főhercegnőnek, aki így módon szabadabbá lett. A kolini kölcsönt kifizette a kapott pénzzel Miguel herceg, a főhercegnő visszakapta az aláírását, miután azonban előbb a kötelezvényt az ő tudta nélkül lefénnyképezték.

Miguel herceg azonban Hohenmautban nem tett eleget kötelezettségének és nem fizetett. Turn és Taxis herceg ellen a takarékpénztár pert indított, amelyet meg is nyert és a bíróság a kezeset fizetésre kötelezte. Ez meg is történt. A herceg tegnap a bécsi főudvarmesteri hivatalnál Langbank dr. ügyvédje által viszkerosetet indított a főhercegnő ellen, a bécsi törvényszéknél pedig Miguel herceg apja ellen.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 4-én az időjárás: száraz, éjjeli fagy.

— Tisza István tiltakozása. Tisza István Nagyváradról a következő nyilatkozatot tette közzé:

Feilitzsch Artur bárónak a lapokban megjelent nyilatkozatával szemben kijelentem, hogy a volt haladó-pártiaknak a nemzeti munkapártba való belépéséről Fejérváry Géza báróval nem is beszéltem, de több oldalról hozzám intézett kérdésre kijelentettem, hogy politikai pártunkhoz való csatlakozásukat meg nem tilthatom ugyan, azonban lépésüket tapintatlannak és helytelennek tartom.

— „Ha te úgy...” Különös személyi ügy foglalkoztatja most a városháza tisztviselői karát. Arról van szó, hogy a városi mérnöki hivatal és a vízművek zárgondnoksága között olyan viszony van, amely enyhén szólva: ellentéte a kartársi egyetértésnek. A két hivatal (vagy talán hivatalvezető?) között támadt konfliktus következtében azután olyan dolgok is történnek, amelyek a hivatalos gépezet zavartalan menetét akadályozzák. A viszály még a nyáron keletkezett, amikor Szathmáry Károly gépüzemigazgató, a vízművek zárgondnoka szabadságra ment. Tudvalevő, hogy Virág Lajos kivánságára az autobusz körfergalmat a város hatósága elrendelte, habár Szathmáry ezt régebben kifogásolta. Ez a cselekedet természetesen rosszul esett Szathmárynak és úgy gondolkodhatott, kerül még alkalom annak a kimutatására, hogy ő is tud kellemetlenkedni a városi mérnöki hivatalnak. A jó alkalom most kapóra jött. A városi mérnöki hivatal költségvetése alapján a város a Szabadság-térre 5 tüzesaport csináltatott 2030 koronáért. A vízműtársasággal még fennálló szerződés értelmében a készítés árát a vízműtársaság köteles megfizetni, de a csapok jókarban tartásáról a város gondoskodik. A város most átírt a vízművek zárgondnokságához, hogy a 2030 koronát fizesse meg. Szathmáry azt felelte, hogy a megfizetésről szó se lehet, mert amikor azokat a tüzesapokat csinálták, őt meg se kérdezték.

— Azonkívül pedig, — mondja Szathmáry — én azokat a csapokat 500 koronáért is megtudtam volna csináltatni, hát miért fizessünk érte 2030 koronát.

A város jogügyi bizottsága ma foglalkozott ezzel a különös ügygyel és úgy döntött, hogy egy bizottságot küld ki annak a megállapítása végett: miért került 2030 koronába az 500 koronás munka?

— Boros Beni szobrára. A mai napon Apor Gyula 50 koronát küldött hozzánk a Boros Beni szobor-alapra. Az összeget az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárban helyeztük el.

— Az új lakbérleti szabályrendelet. Az arad- városi jogügyi bizottság ma délután tartott ülésén foglalkozott az új lakbérleti szabályrendelet tervezetével, melyet az „Aradi Közlöny” már bőven ismertetett. A bizottság lényegesebb változtatás nélkül elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek a szabályrendeletet, melynek új intézkedései nagyjában a budapesti szabályrendelethez hasonlóak.

— A függetlenségi és 48-as kör tagjai felkértek, hogy folyó hó 4-én pénteken este a 888 as vendéglőben tartandó értekezleten minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Nagy Kálmán elnök.

— Lueger állapota — mint Bécsből jelentik — nem sok aggodalomra ad okot. Ma már jó étvágygyal evett és ereje gyarapszik.

— Aki visszakívánja Viágost. Az osztrák urakháza tegnap az ujonctörvényjavaslatot tárgyalta. Ezt az alkalmat Latour gróf, a főrendiház legnagyobb pártjának, a jobbpártnak elnöke arra használta fel, hogy a külpolitika aktuális kérdéseit tegye szóvá. Megemlékezett a monarchia és Oroszország közeledéséről és beszédének eme részében oly okokkal támogatta a jóviszony szükségességét, melyek a magyar nemzetre mélyen sértőek. A beszédre arra hivatott tényezők nem reagáltak, habár az urakháza tagjainak sorában is megütközést kelteit.

A Neue Freie Presse ma este érkezett számában vezető helyen foglalkozik a tapiatatlan politikus kijelentéseivel és a legerélyesebben utasítja vissza még a látszatát is annak, mintha a pártvezér felfogása az osztrák népgondolkodásával egyeznék.

„Latour gróf — írja az említett lap — esztelenséget követett el, mikor azt jelentette ki, hogy Oroszországhoz történt közeledésünk az osztrák nép szíve végya szerint történt. Esztelenség volt azt mondani, hogy minden áron szövetségre kell lépni Oroszországgal. Volt valamelyes hang a gróf beszédében, mely az osztrák politikában ismeretlen és teljesen új és amely a félig misztikus junkerek hangjára emlékeztet. Azt mondta a gróf, hogy neki Oroszország barátsága Miklós cár emléke, az orosz 49-iki háusereg inváziója, Paskievits tábornok csapatai és a világosi tragédia miatt szíve végya szerint való. Ezt mondja egy nagy párt vezére abban a pillanatban, mikor a magyar nép hangulata oly fontos változáson megy át? Politikai bünt követett el Latour gróf, mikor megzavarta a magyar viszonyok javítását, amelyet a magyar államférfiak most kezdettek csak meg. Az orosz hadsereg bevonulása Magyarországra oly tévedése volt a történelemnek, melyről jobb nem is emlékezni. Ebben minden jó hazafi egyetért.

— Kalotaszegi háziipari kiállítás Aradon Március 6-tól, vasárnaptól nyolc napon át Arad közönségének alkalma lesz, hogy egy szokatlannul kedves, intim és érdekes kiállításban találjon gyönyörködőt szórakozást, amiegyszersmind hasznos tanulmányul is fog szolgálni. A Bánffy-hunyad és Kolozsvár közt elterülő Kalotaszeg hegyvidéki községeinek szegénysorsú tisztá magyar lakossága évtizedek óta kézi iparüzéssel keresi meg a kenyerét. A férfiak butorokat, különféle irodai és szalontárgyakat fagnak tömör keményfából a leglelkismeretesebb gondossággal. Ezt a kézi foglalkozásukat valósággal a művészetig vitték. Ezeknek az ipartermékeknek értékesítésére Kőrösfeő iparpártoló szövetkezet alakult, amely a készárukat az iparüzőktől átveszi és azonnal kifizeti, hogy azok munkájukért a fenntartásukhoz szükséges keresetükre ne legyenek kénytelenek addig várni amíg vevő jelentkezik. Ez a szövetkezet most Budapesten központi telepet létesített és a fővárosban állandó háziipari kiállítást nyit meg a kalotaszegi kézi ipartermékekből. Elhatározta azt is, hogy az ország jelentékenyebb vidéki városaiban, így Aradon is vándor-kiállítást rendez. A tőzsgyökeres magyar, kéziipart űző lakosság megélhetését fogja előmozdítani mindenki, aki a hazai ipar emi-nens pártolásával ezt a kiállítást, melyet díj-talanul tekinthetnek meg, meglátogatja és a tetszetős, hasznos és meglepően olcsó művészi tárgyakból vásárol. A kiállítást a budapesti telep igazgatója, Bokor Imre fogja vezetni és védnökségét Urbán Ivánné urnő, Urbán Iván főispán, Varjassy Lajos polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Kovács Vince városi tanácsos vállalják el. A kiállítás d. e. 9-1-ig, d. u. 3-7-ig lesz naponként megtekinthető a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola dísztermében. Hivatalos megnyitás 1910. március 6 án, vasárnap d. e. 11 órakor.

— Csalás spiritizmus. A budapesti rendőrség letartóztatta Wanbirsky Antal külföldi fiatal szobrászt, aki Nagy Béla dr. budapesti ügyvédjelöltől nyolcezer koronát csalt ki. A szobrász nemrég jött haza Indiából s Budapesten spiritizsita előadásokat tartott. Így ismerkedett meg Naggyal, akivel elhitette, hogy őt be tudja juttatni az indiai Fakir-egyesületbe, de ahhoz nyolc ezer korona kell. A könnyen hívő Nagy, aki nemrég örökölt, átadta a pénzt, de ettől fogva a szobrász tudni se akart róla. Nagy Nagy följelentésére a rendőrség Wanbirskyt letartóztatta.

— A Marosból kifogott holttest. Ma délután a vizimalmok tájékán a Marosból egy szegényesen öltözött, éltesebb női holttestet fogtak ki. A személyazonosságot a rendőrség még nem tudta megállapítani.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban március 3-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Róth Lajos máv. hivatalnoknak Magdolna nevű leánya, Hajka Demeter vasuti alkalmazottnak Demeter nevű fia, Kiss Lajos szobafestőmesternek Lajos nevű fia, Rudó József vasuti fékezőnek József nevű fia, Apjok Ferenc földmivelőnek Antal nevű fia. Meghalt: Szikora Anna 2 hónapos leány, Weisner Margit 18 éves leány, aki öngyilkos volt. (Tudvalevőleg leugrott az emeletről.) Gligoreszku Péterné 39 éves fuvaros neje, Bednár Piroska 10 napos leánya. Házasságot kötött: Csokán Ernő mészáros, hentes Balog Jovánkával.

— A tavaszi levélpapír vásár iránt, melyet Weisz Leó könyvkereskedő cég rendez, nagy az érdeklődés. A vásáron 100 levélpapír és 100 bélt boríték, összesen tehát 200 darab, csak 1 korona 40 fillér.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Magnás-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A nővér mint vetélytárs. Lugos utcáin múlt év június tizenharmadikán vírioldráma játszódott le. Ókrös István szeretőjével, Baka Rózával gyanutlanul sétált az utcán, amikor hirtelen elébük állott Baka Róza nővére, Baka Mária és zsebéből kirántva egy üveget, a benne lévő vitriolt a nővére arcába öntötte. A szegény teremtest beszállították a kórházba s a merénylet ellen megtették a büntető feljelentést. Kihallgatása alkalmával Baka Mária eladta, hogy jó ideig együtt élt boldog egyetértésben férjével, Ókrös Istvánnal. Egy napon férje elhagyta s közös háztartásra lépett nővérel, Baka Rózával. Emiatt annyira kétségbeesett, hogy elhatározta, elpusztítja a férje csábítóját. A lugosi királyi törvényszék a dráma hősnőjét, Ókrös Istvánné, született Baka Mária-t a btkv. 301. §-a alapján súlyos testi sértés miatt három havi fogházra ítélte. Az elsőbíró-ság ítéletét a temesvári királyi ítélőtábla ma délelőtti ülésén helybenhagyta.

§ Emberölés — gondatlanságból. Varga András pécskai gazdálkodó portájára nagyon beszoktak a kóbor kutyák. A múlt év május 9-én Varga szomszédja, Capella Antal figyelmeztette Vargát:

— Szomszéd, itt van megint egy kóbor-kutya, löjje agyon!

Varga revolveréből a kutyára célzott, de a golyó Capella mutató ujját találta. Capella sebe

fertőzést kapott, úgy, hogy a szerenestlen ember sérülésébe meghalt. Az aradi királyi törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt Varga Andrást ma egy havi fogházbüntetésre ítélte, de a büntetés végrehajtását a novella értelmében felfüggesztette.

§ Kiűtötték a szemét. Blázs Nika mikalakai legény, múlt év december 8-án összeveszett a 64 éves Oprea Tóddal. A fiatalember a veszekedés hevében oly súlyos ütést mért az öregre, hogy annak szeme kifolyt. Az aradi törvényszék Blázat ma 3 havi fogházbüntetésre ítélte.

TARKASÁGOK.

★

(Az udvarias tiszt.) Egy volt aradi katonatisztról beszélük ezt az ártatlan történetet, amely az illető tiszt általánosan ismert előzékenységét, udvariasságát jellemzi. A szóban levő katonatiszt, aki már nem aradi, de még nem is boszniai, (mert most uton van) arról nevezetes, hogy lehetőleg mindenkivel szemben kedves akar lenni. A főlebbvalói nem mondhatnak olyasmit neki, hogy ő azonnal ezt ne felelje rá:

— Parancsoljanak velem. Vagy pedig:

— Ahogy parancsolja.

Mielőtt az aradi háziezred negyedik zászlóalja eltávozott a városból, tudvalevőleg Pap János román püspök nagyszabásu ebédet adott a távozó tisztoknak. E történet szereplője, az udvarias tiszt is hivatalos volt a lakomára, amelynek végzetével a püspök csevegni kezdett a meghívottakkal.

— Na, hogy érzi magát?

— Milyen érzésekkel indul Boszniába? — s hasonló kérdést intézett Pap János püspök a fiatalabb tisztokhoz. Amikor a szóban levő tudvarias tiszthez jutott, ezt kérdezte tőle az ész egyházfő:

— Kedves barátom, hogyan izlett magának a mai ebéd?

A tiszt meghajította magát és szokásos udvariasságával ezt felelte:

— Ahogy parancsolja méltóságod.

★

(Az üzlet.) Egy aradi fiatal kereskedő, nemrég jegyezte el magát a felvidékről egy jó módú, vallásos zsidó földbirtokos leányával. Ez a házasság az ugynevezett jó partik közé tartozott, azonban az volt a bökkenő, hogy a jövődöbéli após különféle kikötéseket tett a fiatal kereskedővel szemben:

— Szeretném, — mondta a többi között — ha szombaton nem nyitná ki a boltodat és ezt az ünnepnapot megtartanád.

— Az bajos, — mondta a vőlegény — mert én akkor sok jövedelemtől eselek.

— De mégis meg kell ezt tenned. Én inkább kárpótollak ezért. Megtoldom a lányom hozományát még hatezer koronával.

A jövődöbéli férj vakarta a füle tövét és aggodalmaskodva mondta:

— Nehéz dolog.

Az após azonban nem engedett:

— Adok inkább tizezer koronát.

A vőlegény, akinek kicsi éa, nem is forgalmas boltja van, ezt felelte:

— Adjon inkább még huszezer koronát és örökre bezárom a boltomat.

★

(Falusi iskolában.) Egy egész sor betűt ír a falusi tanító a táblára s aztán a gyermekekhez fordulva így szól:

— Felírtam ide a táblára mindazon betűket, melyeket eddig tanultatok, ti majd egyenkint mag-

Rendkívüli olcsó árakban árúsítunk férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 7. — Telefon 475. szám.
Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

nevezitek. Először ki találta el közületek ezt a harmadikat?

— Én! — kiált egy köpcös kis fiu.
— No hadd lássuk!

Erre a kis fiu a pad alá nyúl és az onnan elővett sapkáját biztos kézzel röpti a tábla felé, melyen a kijelölt betűt csakugyan eltalálta.

SPORT.

+ Elhalasztották a vívóakadémiát. E hónap 13-ára tervezte Maione Vince aradi ismert vívómester a vívóakadémia megtartását. Ezt azonban a munkapárt megalakulása következtében e hónap 20-ára halasztja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. A. A. vers nem közölhető. Arra sem időnk, sem helyünk nincs, hogy egy abszolút rossz vers hibáit felsoroljunk.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 3.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Készaru: Kinálat, vételkedv gyenge, 6000 mm. változatlan.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	631-632	632-633
Busa 1910. áprillisa	1346-1347	1349-1350
Zab 1910. áprillisa	736-737	737-738
Rosa 1910. áprillisa	876-877	874-875
Busa 1910. októberre	1095-1096	1098-1099
Busa 1910. májusra	1326-1327	1329-1330
Rosa 1910. októberre	820-821	818-819

Zárul 5 órakor.

Magyar hitelrészvény	---	---	820.75
Osztók hitelrészvény	---	---	675.50
Városi villamos vasúti részvény	---	---	382.75
Köszd vasút	---	---	132.50

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. évi március hó 4-én:

B) bérlet.

B) bérlet.

Itt először:

A kis cukros.

Vígjáték 4 felvonásban. Írta: Gavault. Fordította: Heltai J.

SZEMÉLYEK:

Felicien	Delly Lajos.	Pinglet	Gerő János.
Lapistolle	Varnay Jenő.	Bois-y	Boda Ferenc.
Paul Norwand	Szendrey M.	Pincér	Endrey Gyula.
Mingassol	Pálár S.	Benjamine	Harmath J.
Toupet	Kulcsár L.	Julie	Zalai Margit.
Hector	Beregi S.	Rosette	Novák Irén.

Közdete este 7 és fél órakor.

Aradi Ipar- és Népbank

Intézeti tőke 3,300.000 korona.

Ingatlanokra

igen előnyös feltételek mellett nyújt kölcsönöket.

Betéteket

1122 a lehető legjobban kamatoztat.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910 március 4-én péntek:

1. Asszonyi furtang. Bohózat. — 2. Biarritz. Látványosság. — 3. A völgyenyjelt vizsgája. Humoros. — 4. Befalazva. Dráma a francia forradalomból. — 5. Spanyol keringő. Természet után. — 6. Gwalior. Látványosság. — 7. A kegyetlen fogorvos. Bohózat. — 8. Póltamada. Tolzój regénye után.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTER.

Nyilatkozat.

Fölkérem azon t. barátaimat, akikért váltókezeséget vállaltam, hogy váltóikat a legközelebbi esedékességnél okvetlenül kezességem igénybevételére nélkül rendezzék, mert a jövőben semmiféle váltót aláírásommal el nem látok.

Már most kijelentem, hogy mindazon elfogadványok, amelyek a mai nap után állítatnak ki, föltétlenül hamisítványok, ha azokon az én aláírásom szerepel.

Arad, 1910. március 4.

1244

Tenner László.

„Kölcsönös Segélyző Szövetkezet”

temesvári központja tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy a segélyző szövetkezet lehetővé teszi a legszerényebb viszonyban élő szülőknek, hogy leánygyermeküknek 2000 korona hozományt, árván maradásuk esetén havi 30 korona segélyt biztosíthassanak csekély havi tagsági díj ellenében; ugyancsak vonatkozhatik fiu gyermekeknek önállósítására is. A kölcsönös segélyző szövetkezet biztosít felnőtteket már 16 éves koruktól 60 éves korig csekély 1 korona havi tagsági díjért 2000 koronára, illetőleg 30 évi tagság után 600 korona évi nyugdíjat és halál esetén még a 2000 koronát kifizeti. Bővebbet a helybeli megbatalmazott, ügynökök és a szövetkezet képviselője ad. Kölcsönös Segélyző Szövetkezet vezérképviselői iroda: Árpád-tér 4. I. emelet. Ügynökök kerestetnek. 1248

* Az ezen rovat alatt közzétettnekem vállal felelősséget a szerkesztő.

LEGYŐZTETÉSEK
GYÓGYTEREDÁNYEKA
APTAMÁSI
TRIUMF-GYÓGYVIZ

*zel gyomor,ese: hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

KAPHATÓ Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
6941 Aradon

Telefon 135.
GELLER I.
ékszerész.
Zsebórák
és **VALÓDI**
ezüstárak
nagy raktára.
ARAD,
Andrássy-tér 14.

Tégla kapható

alulirotnál, valamint
ujjonnan építendő

háza kölcsön is.

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 1243

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

Fekete Sas
Nagy szálloda.

Arad, Boczkó-utca 5. sz., átjárat Zoltán-utca.

Teljesen ujonnan, fényesen berendezve. Szobák minden árban. Étterem elsőrendű konyhával, zenével. Figyelmes kiszolgálás, különös tekintettel tisztán kezelt zamatos borokra. Asztaltársaságok részére különösen alkalmas separék.

Lóvasút megállóhely.

Autobusz megállótól 3 percz.

LEGNAGYOBBI ÉLVEZET

I csésze finom tea.

TEA és RUM

hirneves minőségeinket
becses figyelmébe ajánljuk.

Legolcsóbb árak.

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

ARADON.

ARADON.

Gondos anyák

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó tiszta keilemes izü Hajós-féle

Csukamájolajat adnak.

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egyaránt szívesen veszik; a gyomrot nem terheli, sőt az étvágyat még fokozza. Ára egy üvegnek **2 korona**.
Ovakodjunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

Fagydagaganatok

elmulasztására
**Fagyviszke-
tegség** biztos
megszüntetésére

legjobb szer a „Frigin”. Ára 1 üveg ecsettel és utasítással **70 fillér**.

Legjobb fekete Hajfestő

a „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona**.

Kitűnő amerikai gummi

a „Niter” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona**.

421

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Bársony és bőrpapucsok

mindenféle színben és fajtában
legolcsóbb és legjobb kivitelben
kaphatók 1203

Kovács Mihály-nál,
Hódmezővásárhelyen

Malom-utca 6. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és
bérmentve küldök bárhova.

Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizárólagos raktár: 346

Koch Dánielnél

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

Alkalmi vételek
és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüsttárgyakban, Arad legnagyobb óra és ékszerárátára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész 591

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüsttárgyak, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserélhetők
TELEFON 438. TELEFON 438.

Új kárpitos és diszítő műhely

Van szerencsém a n. 6. közönséget értesíteni, hogy Arad, Boczkó-utca 11. szám alatt egy

kárpitos és diszítő műhelyt

nyitottam. — Raktáron tartok mindennemű divánok, ottománok, matracok és összeállítható vaságyakat legutányosabb árak mellett.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat házon kívül is, ugyancsak javítások szolid és figyelmes kiszolgálással.

Szíves pártfogásért esedezik

Schreier János,

kárpitos és diszítő 1142

Boczkó-u. 11.

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

Czipész-üzletemet

műhelyemmel együtt

Boros Béni-tér 9. sz. alá helyeztem át,

hol raktáron tartok saját készítményű mindennemű női- és férficipőket legutányosabb árak mellett.

Mérték utáni rendeléseket izléses kivitelben pontosan elkészíték ugyancsak javításokat is.

További szíves pártfogást kér,

kitűnő tisztelettel

Czernóczy Imre,

uri és női cipész. 561

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnöves előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha,
rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA.

361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban
bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertár ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes
garanciát vállalok.

APRÓ HIRDETÉSEK.

„Djano“

már el lett vive.

Maecenasnak

levele van a kiadóhivatalban. Kérem elvitetni. 1246

Tavaszi divat album

utcai, házi toilette, costum, blous és alj, valamint gyermek divat-album. Összesen 700 divatképet tartalmaz, a vaskos könyv ára K. 2-50. Kap-ható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Megjelentek az összes francia nagy tavaszi divatlapok. 671

Sarló-utca 24. számú ház

kerttel együtt kiadó. — Bővebbet ugyanott. 1249

Telefon 348.

Husserl Manó

bádogos

vizvezeték szerelő.

Javítások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Szőlőkarót

7 láb magasat prima tölgyfából szállít waggon számra Branyicska állomásról Vass József lakerekedő Ujarad. 1212

Veszek magánháza

a belvárosban 4 szobás lakással, kerttel. Levélajánlatok „Kertay“ névre a kiadóhivatalba kéretnek. 1126

Ritka alkalom!

Új beszerzés folytán a raktáron levő levélpapírokat 30—40% engedménnyel, — a rongált dobozuakat pedig minden elfogadható árban árusítom. „Clio“ az egyetlen tökéletes tölthető tollszár. Jótállás mellett adom el. Kölcsonkönyvtáram 275 oldalas magyar jegyzéke megjelent. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése Aradon. Telefon 885. sz. 525

Jzletes házi koszt

kapható Deák Ferenc-utca 15 sz. ajtó 1.

Ajánljuk

a városházzal szemben levő mosó és fényvasaló intézetet. 1198

Modern

földszinti v. első emeleti uri lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás 4—5 szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekből állhat. Ajánlatokat lakás jellegével a kiadóhivatal továbbítja. 487

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a legmagasabb ár mellett veszek mindenféle használt férfi ruhákat, ugyancsak utazó és városi bundákat, valamint bármilyen gyártmányú butorokat, ebédlő és hálószoba berendezéseket.

Kívánatra bármely időben a házhoz megyek és készpénzfizetés mellett a megvásárolt tárgyakat azonnal elszállítatom.

Felmerülő b. szükségleteinél kérem a n. é. közönség b. pártfogását

kiváló tisztelettel

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5.

Zsidó templom-épület. 1241

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és az urihölgy közönséget értesíteni, hogy Arad, Zrínyi-utcában Amtman M.-né cég alatt

női kalap divattermemet

személyesen vezetésem alatt megnyitottam.

Legújabb divatu tavaszi modell kalapjaim megérkeztek, igen kérem szíves további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

Amtmann M.

női kalap divatterem.

Gyászkalap állandóan raktáron.

Ujonnan berendezett üzletemben

a legújabb divatu I. Hükel és Böhm-féle legkitűnőbb minőségű valódi nyulszőrből és saját készítményű

Tavaszi és Nyári kalapjaimból

nagyválasztéku raktárt tartok.

Női model szalmakalapok nagy raktár.

Ugyancsak panama és más kalapok festését, javítását és tisztítását jutányos áron elfogadom, cilinderek vasalását azonnal eszközölöm.

A t. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri 581

Bittenbinder Konrád

Arad Deák Ferenc-utca 24. sz.

Czipész-üzlet áthelyezés!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy régi jóhírnévnek örvendő 996

cipészüzletemet

szemben Kossuth-utca 3. sz. alá helyezem át, hol is a mai kor igényeinek teljesen ujonnan rendezem be.

Főtörekvésem, hogy saját készítményű legdivatosabb női, férfi és gyermek-cipőimmel legjutányosabb árak mellett igen tisztelt vevőimet kielégítek.

Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

Czernóczky Mihály,

uri és női cipész.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazotti

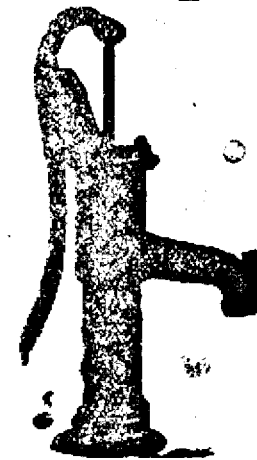
Borszivattyuk

a hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátlanosságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem rontja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi-fecskendők

Golyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beltől gummirozsott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

a királyi szabadalmazotti tűzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad. Rákóczi-utca 27. sz.

Olcsóbb lett

a
SZÉN!!

A ki téli szén és kokszt szükségletét már most szerzi be, vagy jegyezteti elő, 25 %-ot megtakarít!

Légszuszogáti kokszt 4.60 K.

100 kg.-ként.

Porosz salón kőszén 4.60 K.

100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salón kőszén 4.— K.

100 kg.-ként.

Rostált portmentes faszén 6.— K.

100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 k.

100 kg.-ként.

Róth József

szénnagykereskedőnél

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

TELEFON 58.

TELEFON 58.

Aki szilárd és tartós, legjobb minőségűnek elismert

homokmészkeő téglát

kiván beszerezni, kérjen árajánlatot

az első perjámosi téglagyár és mészégető aradi fióktelepétől.

Iroda és gyár az Óvár-téren. 676

Tisztelettel

Röser Mihály és Társai.

Jól conservált

cukortakarmány és cukorrépa

1225 nagyobb mennyiségben

eladó.

Leopold Zsigmond

Telefon 425. buzsáki gazdaságában. Telefon 425.